

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—
Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifu.

Po sinajski konferenci

Marsikoga morda ne bo zadovoljil urad-
ni komunikacije zunanjih ministrov držav
Male antante, ki so v Sinaji zborovali tri
dni, se na videz samo dotaknili važnih
vprašanj ter se razšli, ne da bi imeli jav-
nosti naznaniti kakšno posebno senzacijo.
Stara rečenica, da je ona diplomatska in
državniška modrost najboljša, o kateri se
najmanj govori, velja posebej za sestanke
državnikov Male antante, kojih naloga pač
ni, da bi razburjali ostali svet z vednimi
epohalnimi novostmi. Poleg tega je padel
sestaneček letošnje jeseni in okoli slavnosti
50. obletnice, odkar je bil dovršen grad Pe-
leš, letno bivališče rumunskih vladarjev.
Ta skoro čisto rodbinska slavnost, ki so
se je udeležili tudi vsi trije zunanji mini-
stri, je tem nudila ugodno priliko, da se
snidejo, ugotove osnovne točke postopka za
najbližjo bodočnost in nato prelože to-
rišče svojega udejstvovanja v Zenevo.

Uspehi raznih svetovnih konferenc, ki so
po vojni tako pogoste, da niso več nič po-
sobnega, so bili vselej tako skromni, da si
ob zaključku nihče ni bil na jasnem, kaj
je prav za prav dosegla skupščina držav-
nikov, zbranih iz vseh petih delov sveta.
Zato so posamezni iznajdljivejši diploma-
ti začeli porabljati te mednarodne priredit-
ve v svoje svrhe in moramo reči, da so
pri tem imeli veliko sreče s svojo pametno
zamisljavo. Treba se nam je le spomniti,
da je prva vest o poglabitvi in temeljiti
reorganizaciji Male antante prišla iz Zene-
ve, nakar je praški blinkošni sestanek le
formuliral ono, za kar so se zunanji mini-
stri naših treh držav zedinili ob Leman-
skem jezeru. Tudi gospodarska konferenca
v Londonu ne bo toliko znamenita po
svojem jalovem poteku, kolikor po uspehu
pogajanj, iz katerih se je razvil vzhodni
sporazum.

Ker mednarodne skupščine z določenim
dnevnikom redom in določeno vrsto razpr-
avnih predmetov običajno streljajo mimo ci-
lja in programa, odnese konkreten dobiček
z njih le tisti, ki je svoj čas in okoliščino,
da so zbrani najodličnejši predstavniki
svetovne politike, porabili v to, da je s sled-
njimi razjasnil kopico vprašanj, ki bi druga-
če zahtevala dolgi potovanja in vrsto še
daljših pogajanj. Naši ministri so se že
ponovno poslužili take izredno ugodne te-
nevske prilike, to pot pa so v Sinaji zbra-
nim novinarjem odkrito izjavili, da se bo-
do njihovi razgovori nadaljevali v Zenevi.
Jasno je, da se marsikak skupni problem
držav Male antante tiče posredno tudi dru-
gih držav, tako zavezniki, kakor oni, ki
stoje v taboru nasprotnih politične
usmerjenosti. Brez dvoma je takih vpra-
šanj daleč več nego bi človek sodil na
prvi pogled. Zato pa je Zeneva kaj pri-
praven prostor, ker se da vsako vprašanje
razčistiti neposredno z zastopniki dotičnih
držav, še predno se problem polasti šir-
ša svetovna javnost ter čisto po nepotrebnem
vzdigne krik in že v samem začetku
otežkoči sporazum v najenostavnejših stva-
reh.

Glavni politični del konference se bo
tedaj po vsej priliki nadaljeval v Zenevi,
vendar so ministri tudi v Sinaji še enkrat
svečano potrdili edinstvo in pogled na
svetovno politiko, poudarili svojo tezo o
pripravljenosti za gospodarsko sodelovanje
v Podunavju, naglasili potrebo še večjega
zblizanja s Poljsko in podčrtali ugoden po-
ložaj, ki si ga je Mala antanta pridobila
z vzhodnim paktom. V teh besedah je do-
volj jasno napovedal pravec, v katerem se
bo v bodoče gibal skupna politika Male
antante, politika, ki je tako silno presene-
tila nasprotni tabor letošnje pomladi.

Težične sinajske konference pa je bilo
vključu temu na vzajemnih gospodarskih
problemi. Na praškem sestanku sklenjen
skupni gospodarski svet je dobil konkretno
obliko in se bo sestajal še to leto. V
dobi, po se skoro povsod na svetu ogorčeno
propaganda načelo avtarke, je gotovo po-
trebno, da tudi naše tri zaveznice države
do najmanjših podrobnosti pregledajo
vse svoje gospodarske panoge in prouče
možnost, kako bi se narobe posameznih
treh držav dale prvenstveno izvršiti v
državah Male antante. S tem seveda nika-
kor ne zavrnemo stališča brezpogojne av-
tarke, pač pa hočemo medsebojno podpre-
ti lastno gospodarstvo ter ga vsaj deloma
in v nekaterih pogledih osvoboditi odvis-
nosti od tujega uvoza.

Prvi pogoj za možnost izmenjave proiz-
vodov in pridelkov je seveda prisposoblje-
nje našega železniškega, rečnega in zrač-
nega prometa tej nalogi. Tudi v tem po-
gledu so že odredene smerne delo za
skupni gospodarski svet gospodarske in-
stitucije bodo v kratkem dobile navodila, po
katerih se naj ugotove kontingenti blaga
za izmenjavo. Vzporedno s tem bo izvede-
no vse potrebno za približanje določih trgov-
skega in carinskega prava ali vsaj za
ugodno tolarčenje odredb in ukrepov to
poglednih oblastev v vseh treh državah.
Uradni komunikacije je celo napovedal, da bo
že do decembra meseca izdelan program
medsebojnega prodaja in nakupov, na kar bo
gospodarski svet na temelju teh ugotovi-
tev sklepal o možnosti in obsegu njih iz-
vršitve.

Tak velikopotezni gospodarski načrt, ki
predvideva tudi tesno sodelovanje osred-
njih denarnih zavodov vseh treh držav, je
spojen seveda z velikanskimi težkočami čí.
sto tehnične prirode, vendar pa ovira v
treh državah, ki so se doslej razvijale po
zelo različnih vidiki, gotovo niso nepre-
mostljive. Mala antanta je v političnem po-
gledu dokazala, da je čvrst in živah tvor,
dasi so ji nasprotniki dolga leta preroka-
vali smrt. Tudi v gospodarskem pogledu bi
pri potrebnih naporih, uvidenosti in dobri
volji postala upoštevanja vredna gospodar-
ska udruga v današnji vseobči dobi. Če
natanko premislimo, je samo dobra volja
zvarila iz treh različnih držav skupno
enotno politično smer. Skupna nevarnost
in dobra volja sta bila pri tem glavna či-
nitelja. V gospodarskem pogledu nas že
družijo skupna stiska, treba je samo še do-
bre volje, da vstane tudi močna gospodarska
zveza, potrebno dopolnilo politični
tvorbi Male antante.

Brezupni naporí punktašev pri občinskih volitvah

Občinske volitve bi punktaši radi zlorabili za svojo razdiralno politiko — Važna kon-
ferenca v Beogradu — Volitve morajo biti obvarovane punktaškega terorizma

Beograd, 28. septembra M. Bližajoče se občinske volitve v drav-
ski banovini so izzvale veliko zanimanje v najširših krogih. To veliko
zanimanje je dalo protirezijskim elementom pobudo, da znova otvo-
rijo borbo proti neizpremenljivi liniji državne in nacionalne politike,
zlorablajoč z zakonom zajamčeno in po državnih oblastih zaščiteno
svobodo volitev. Z vsemi sredstvi nekdanjega partizanskega terorja
si prizadevanje ti elementi, preplašiti ljudstvo, kakor da bi bilo mo-
goče to, kar se nikdar več ne more povrniti, namreč da se politično
življenje pri nas povrne v stare razmere verske in plemenske razdvo-
jenosti. Toda pristajši Jugoslovanske nacionalne stranke so trdno od-
ločeni z vsemi silami delati za zmago politike narodnega in državnega

edinstva in braniti svobodo volitev proti vsakemu terorju, pa naj pride
s katerekoli strani.

V predsedstvu vlade se je danes vršila konferenca, ki so se je ude-
ležili predsednik vlade g. dr. Milan Srškić, predsednik JNS g. Ni-
kola Uzunović, ministri gg. dr. Albert Kramer, Ivan Pucelj
in Žika Lazić, ban dravske banovine g. dr. Drago Marušić in
podban g. dr. Otmar Pirkmajer. Na konferenci so ugotovili, da
imajo vsi enake poglede na vsa ta vprašanja.

Na konferenci so razpravljali tudi o nujni pomoči poplavljenecem
in o delu za obnovo od poplav prizadetih krajev v dravski banovini
ter so bili v tem pogledu sprejeti razni sklepi.

DRUGI SESTANEK NAŠEGA IN BOLGARSKEGA KRALJA

Na povratku iz Rumunije se bosta Nj. Vel. kralj in kraljica v Varni
sestala z bolgarsko vladarsko dvojico — V Carigradu jo bo pozdravil
predsednik turške republike Kemal paša

Pariz, 28. septembra. M. Konferenca
Male antante v Sinaji je, kakor vse
njene poslednje konference, izzvala
največjo pozornost v vseh diploma-
tskih krogih. Z največjim zanimanjem
spremlja mednarodna diplomacija vse
akcije Male antante, ki je v zadnji do-
bi že čisto pokazala ne samo svojo
notranjo solidnost in solidarnost, mar-
več tudi svoj naraščajoč vpliv na med-
narodno politiko.

S še večjim zanimanjem in pozor-
nostjo pa spremljajo v tukajšnjih di-
plomatkih krogih tudi potovanja in se-
stanke vladarjev in državnikov bal-
kanskih držav, ki so se pričeli z nedav-
nim potovanjem bolgarskega kralja v
Pariz in London, odnosno s sestankom
jugoslovanskega in bolgarskega kralja
v Beogradu. Navzočnost jugosloven-
skega in rumunskega kralja v Sinaji v
času zasedanja konference zunanjih
ministrov Male antante je dala povod
raznim kombinacijam, soglasno pa pre-
vladuje mnenje, da so ti sestanki naj-
večje važnosti za konsolidacijo prilik
na Balkanu.

Prav posebno pozornost posvečajo v
vseh diplomatskih krogih potovanju ju-
goslovanskega kralja in kraljice. Ka-
kor znano, sta kralj Aleksander in kra-
ljica Marija iz Sinaje odpotovala na po-
set k rumunski kraljici materi Mariji na
njen dvorec Baltik ob Črnem morju.
Tu sta se danes vkrcala na jugosloven-
sko križarko »Dubrovnik« ter odpoto-
vala proti jugu. Spotoma se bosta usta-
vila v Varni, kjer se bosta sestala z
bolgarskim kraljem Borisom in kralji-
co Jovano. V diplomatskih krogih za-
trjujejo, da se bodo na tem sestanku
nadaljevali v Beogradu započeti raz-
govori med obema vladarjema glede
zblizanja med Jugoslavijo in Bolgari-
jo.

Iz Varne bo jugoslovanski kraljevski
par odpotoval v Carigrad, kjer bo po
informacijah tukajšnjih krogov prišlo
do sestanka med jugoslovanskim kra-
ljem in predsednikom turške republi-
ke Kemalom pašo. Tudi temu sestanku
prizadevajo v diplomatskih krogih ve-
liko politično važnost. Iz Carigrada bo
bosta kralj in kraljica nadaljevala po
morju pot na otok Krf, kjer bosta ob-
iskala grobove v vojni padlih jugoslo-
venskih borcev.

Obisk grškega Krf

Atene, 28. septembra. AA. Nocojšnji
večerniki objavljajo poročila svojih cari-
grajskih dopisnikov o jutrišnjem prihodu
Nj. Vel. kralja Aleksandra v Carigrad.
Atensko časopisje praviše temu potu ju-
goslovanskega vladarja velik pomen. Mno-
gi listi so objavili tudi slike jugosloven-
skega kralja in kraljice.

Venizeliški listi pristavljajo, da je
Venizelos odložil svoje potovanje, da po-
zdavi kralja Aleksandra, ob njegovem
pripodu v Grčijo. Listi spravljajo tudi no-
cjojšnji odhod podpredsednika grške vla-
de generala Kondilisa na Krf v zvezo s
sprejemom kralja Aleksandra. Pred svoj-
jim odhodom na Krf je general Kondilis
konferiral s predsednikom republike.

Bolgarija bo povabljena v Malo antanto?

Sofija, 28. sept. AA. »Utro« napovedu-
je, da bosta najbrže rumunski in jugoslo-
venski zunanji ministri Titulescu in Jev-
tić predlagala Bolgariji, naj pristopi k Mali
antanti in se informirala pri bolgarski vla-
di, pod kakšnimi pogoji bi bila priprav-
ljena sprejeti to ponudbo. Ne da bi hoteli

prejudicirati odgovoru bolgarske vlade,
pravi list, moramo poudariti, da vidimo v
tem možnost za znatno izboljšanje raz-
merja med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Minister Jevtić v Beogradu

Beograd, 28. septembra. p. Snoči je od-
potoval iz Bukarešte jugoslovanski zunanji
minister Boško Jevtić, ki je nocoj ob 18.50
prispel v Beograd. Na postaji so ga pričak-
ovali višji uradniki zunanjega ministrstva
ter večja skupina novinarjev. Jutri jutraj
odpotoje zunanji minister v Zenevo. Ka-
kor smo že javili, bo ministar Jevtića za
časa njegove odsotnosti zastopal minister
gosp. dr. Albert Kramer.

Beneš in Titulescu v Budimpešti

Budimpešta, 28. septembra. 6. Zunanja
ministra dr. Beneš in Titulescu sta opoldne
potovala skozi Budimpešto proti Zenevi. V
Budimpešto sta prispela z rednim bukare-
škim brzovlakom ob 11.45, ki sta mu bila
priplojena dva salonska vagona. Vlak se
je ustavil na budimpeštanski vzhodni po-
staji, kjer je pozdravilo oba ministra oseb-
je češkoslovaškega in rumunskega poslan-
stva. Ker se je vest o prihodu obeh mini-
strov ž: dopoldne razširila po mestu, se je
zbrala na kolodvoru tudi večja množica
ljudi, mnogo fotografov ter novinarjev. Mi-
nistra sta novinarje zavrnila, češ, da ne
želita dati nikakih izjav, ker vsebuje sinaj-
ski komunikacije vsa pojasnila o zasedanju
stalnega sveta Male antante. Ker je vlak
zapustil Budimpešto šele ob 13.30, sta se
ministra z avtomobili odpeljala v mesto.

Predsednik bolgarske vlade na potu skozi Beograd

Beograd, 28. septembra. p. Bolgarski mi-
nistriški predsednik g. Nikola Mušanov je
danes na potu v Zenevo prispel v Beograd,

Nov hud potres v Italiji

Potresni sunki so se včeraj ponovili — V sredo je
potres porušil več sto hiš, še več pa poškodoval —
Silno neurje v Kalabriji

Rim, 28. septembra. AA. Listi poro-
čajo iz Chietija, da so davi ob 2. ču-
tili na vsem področju, kjer je bil potres
27. t. m., nov potres, ki pa ni v Chieti-
ju samem napravil nobene škode in tu-
di človeških žrtev ni zahteval, pač pa
so hudo prizadete občina Civitella,
Messer, Raimondo in nekatere druge,
kjer je mnogo hiš popokalo.

Mnogo hujše pa so posledice včeraj-
šnjega potresa. V Chietiju je poškodo-
vanih mnogo hiš, med njimi justična
palača, mestna hiša ter več cerkev. V
Lami Peligni je potres uničil okoli 200
hiš, 200 pa jih je poškodoval. V Peligni
je uničenih 70 hiš, 200 pa poškodova-
nih, v Civitelli - Messer - Raimond 50
uničenih in 100 poškodovanih, v Fara-
San Martinu pa 10 uničenih in 200 po-
škodovanih. V ostalih občinah je po-
tres uničil kakih 50 hiš.

Neurje v Kalabriji

Rim, 28. septembra g. V nekaterih kra-
jih severne Italije, tako v Ivrei, Bielli in
Varalldu, so v pretekli noči občutili nove
potresne sunke. V občini Masserano v pro-
vinci Bielli je med prebivalstvom nastala
panika. Ljudje so del noči prebili na pro-
stem. Doselej javljajo le o manjših škodah.
V delu Kalabrije, zlasti v okraju Cera-
ce, je divjalo strahovito neurje s točo. V
Antenimlini je bilo 50 oseb ranjenih. Zrna
toče so ponekod tehtala po en funt. V Ca-
nolli je 500 rodbin ostalo brez strehe.

Poplave v južni Franciji

Pariz, 28. septembra g. Po zadnjih ve-
steh so poplave v južni Franciji mnogo
resnejše kakor so prvotno mislili. Doselej
beležijo že 15 mrtvih žrtev, mnogo oseb
pa še pogrešajo. Veliko škodo je napravila
zlasti reka Lens. Mnogo hiš je voda po-
rušila. Brzojavne in telefonske zveze so
prekinjene. Železniški promet je na neka-
terih progah popolnoma prekinjen.

Z letalom 13 km visoko

Villacoublay, 28. septembra. AA. Letalec
Lemoine se je ob 10.40 dopoldne dvignil
na aparatu s 1000 k. s., da bi dosegel nov
svetovni višinski letalski rekord. Po dveh
urah poleta je letalec srečno pristal. Dose-
lej je že dvakrat poizkušal doseči višin-
ski rekord, toda čbarkat se mu je izjalo-
vilo. Sedaj se pa zdi, da mu je poizkus
uspel. Registrirni aparati so še zarezatni,
zato natanko še ni mogoče presoditi, kak-
šno višino je dosegel. Letalec pravi, da se
je vzdignil 13.800 m visoko. Dosedanji re-
kord je imel anglež Frank s 13.404 m.

Poset ruskih letalcev v Parizu

Pariz, 28. septembra 6. Več ruskih letal
bo prispelo 28. oktobra v Pariz, da vrnejo
poset francoskim letalcem, ki so bili pred
kratkim pod vodstvom letalskega ministra
Pierra Cota v Moskvi. Sovjetska letala bo-
do letela po isti poti, po kateri so se fran-
coski letalci vrnili iz Moskve v domovino.

Poljski zunanji minister poseti Moskvo

Krakov, 28. septembra. 6. Krakovski li-
sti poročajo, da bo poljski zunanji minister
Beck po povratku iz Zeneve bržkone od-
potoval v Moskvo. Temu njegovemu poto-
vanju pripisujejo že sedaj velik politični
in gospodarski pomen. Pri tem navajajo
zlasti njegovo izjavo, ki jo je dal zastop-
niku sovjetske agencije »Tass« po svojem
sestanku z nemškimi zunanjim ministrom
Neurathom, ko je dejal: Velike težave da-
našnjih dni so izredno mnogo pripomogle,
da sedaj še vse bolj verujem v pozitivno
evolucijo odnošajev med Poljsko in sovjets-
ko Rusijo, ki bo nedvomno postala bistve-
no jamstvo za ohranitev miru.

Spori med Rusijo in Nemčijo

Pariz, 28. septembra. AA. Iz Moskve
poročajo, da je sovjetska vlada ugodila
prošnji nemških novinarjev, ki bi morali
zapustiti sovjetsko ozemlje v treh dneh,
da lahko podaljšajo svoje bivanje še za
dva dni zaradi ureditve osebnih zadev.
Nemški novinarji morajo potemtakem za-
pustiti Rusijo v soboto 30. septembra.

Berlin, 28. septembra. AA. Šef protoko-
la pri nemški vladi grof v. Basewitz je v
sredo priredil obed na čast sovjetskemu
poslaniku Činčuku. To diplomatsko kosilo
je prišlo ravno v trenutku krize nemško-
ruskega razmerja, ki jo je povzročila nem-
ška vlada s svojimi ukrepi proti sovjets-
kim novinarjem. Vse kaže, da je nemški
vladi hudo žal, ker je s svojimi odredbami
izzvala represalije sovjetske vlade. Tako
n. pr. »Hamburger Fremdenblatt« obžalu-
je, ker je Rusija krenila na to pot, in pra-
vi: »Takšne metode samo zastrupljajo
ozračje med obema državama, zato se nih-
če ne bi smel k njim zatekati drugače ka-
kor same v skrajni sili. Obje državi imata
skupne interese, ki so preveliki, da bi se
smel zaradi takšnega neznatnega inciden-
ta spraviti v tek diplomatski aparat.«

Hitlerjevsko vohunstvo v Avstriji

Dunaj, 28. septembra. AA. V zvezi z
aretacijo hitlerjevske kurirja, ki je po-
toval s Tirolskega na Bavarsko in nazaj,
je policija aretirala v Inomestu okoli 70
osumljenih oseb. Hitlerjevci vohunijo
predvsem glede gibanja čet v Avstriji in
avstrijskih obrambnih ukrepov na meji,
kar dokazuje, da se hitlerjevski generalni
štab še ni odrekel misli na državni prevrat
v Avstriji.

Po vesteh iz Bavarskega je hitlerjevska
»avstrijska legija« v Nemčiji razdeljena
na brigade in sicer tako, da pride na vsa-
ko avstrijsko deželo posebna brigada. Te
brigade naj bi štele po 4000 mož, po večini
pa jih imajo mnogo manj. Tako na pri-
mer šteje tirolska brigada, ki bi imela biti
najčista, komaj polovico predpisanega
števila.

Oboroževalna mrzlica Japoncev

San Francisco, 28. septembra. AA. Grof
Janagišava, bivši predsednik proračunske-
ga odbora japonskega parlamenta, ki se
sedaj mudi tu in namerava oditi v Mehiko
na mednarodno konferenco za statistiko,
je izjavil, da bo Japonska, če bodo Zedi-
njene države pomnožile svojo mornarico,
prisiljena storiti isto. Nadalje je Janagi-
šava izjavil, da ima danes Japonska naj-
večji proračun v svoji dosedanjih zgodovi-
ni, zaradi česar ga je skoraj strah, da bi
ga predložil v glasovanje.

Trgovinski sporazum med Italijo in Argentino

Rim, 28. septembra. d. V palači Venezia
je bil snoči podpisan nov trgovinski spo-
razum med Italijo in Argentino. Sporazum
uvaja predvsem nove carinske tarife za tr-
govino med obema državama. Rimski go-
spodarski krogi si obetajo od sporazuma
znatnih koristi in menijo, da se bo z njim
obnovila trgovina med Italijo in južno
Ameriko, ki je zaradi krize v zadnjih dveh
letih znatno napredovala.

Situacija v Ženevi dozoreva

Zbližanje med Francijo in Anglijo daje nade na skorajšnji sporazum v razorožitvenem vprašanju

Ženeva, 28. septembra. r. Po sodbi tukajšnjih diplomatskih krogov situacija v pogledu razorožitve nepriznane naglo dozoreva. Osebnosti stiki med vodilnimi državniški so dovedli do znatnega zblizanja. Največje važnosti pa je dejstvo, da je prišlo do tesnega zblizanja med Francijo in Anglijo, kar se je pokazalo zlasti včeraj iz govora angleškega zunanjega ministra, Simona, ki je odločno zavrnil nemške oboroževalne zahteve. Izgleda, da bosta ostali Nemčija in Italija osamljeni, kar bo na drugi strani pospešilo sporazum. Zlasti Angleži odločno vztrajajo na tem, da se mora skleniti začasna razorožitvena konvencija v duhu francoskega predloga.

Sestanki državnikov

Ženeva, 28. septembra. a. Danes je francoski zunanji minister Paul Boncour konferiral z italijanskimi zastopniki Aloisijem in Suvichem, nato pa s z angleškim zunanjim ministrom Simonom.

Poljski zunanji minister Beck je konferiral z Normanom Davisom in nato s kanclerjem Dollfusom.

Popoldne je Paul Boncour razpravljal celo uro z nemškim zunanjim ministrom Neurathom o vprašanju, ki se tičejo Nemčije in Francije, zlasti pa o razorožitvenem problemu. Ta razgovor je v krogih Društva narodov zbudil veliko pozornost, ker je bil prvi od pričetka ženevskega zasedanja.

Anglija proti odgoditvi razorožitvene konference

London, 28. septembra. AA. Listi priobčujo obširne komentarje o včerajšnjem govoru zunanjega ministra Simona v skupščini DN, kjer je odločno nastopil proti vsaki nadaljnji odgoditvi razorožitvene konference. Pogajanja v Ženevi med delegati uspešno napredujejo. Gre za to, da odstranijo glavne zapreke razorožitveni konvenciji. Simon je v svojem govoru naglasil, da je vsekakor treba doseči sporazum in sprejeti konvencijo, ki naj postane podlaga za postopno razorožitev. Mnogi očitki proti razorožitveni konferenci so bistveno brez vsake podlage, ker mnogi kritiki nimajo pojma o zamotnosti tega vprašanja. Kljub vsemu je razorožitveno vprašanje s tehničnega stališča proučeno in sedaj gre samo še za proučitev političnih posledic.

Nemci razočarani

Berlin, 28. septembra. AA. Nemški listi ugotavljajo, da pomeni včerajšnji Simonov govor novo razočaranje za Nemčijo, ker je dokazal, da se je dosegel med Francijo in Anglijo sporazum. »Kreuzzeitung« pravi, da je Simonov govor pokazal, da se je Anglija odrekla Macdonaldovemu načrtu, ker je dvakrat naglasil, da se more ta načrt sprejeti le v primerih okoliščinah. Tudi »Berliner Tageblatt« ugotavlja enakost francoskega in angleškega stališča ter pravi, da mora Nemčijo vzmirljati tudi diplomatska igra Italije. S stališčem Italije se bavi tudi »Vossische Zeitung«, ki se vprašuje, kaj prav za prav Italija hoče. Ali hoče nastopiti pošteno kot posredovalka, ki naj zblizha dve stranki na točki, sprejemljivi za obe stranki, ali pa hoče spraviti Nemčijo k francoskemu stališču ali pa naposled Francijo k nemškemu stališču. Odgovarjajoč na to vprašanje svari list pred prevelikim optimizmom in poziva Nemčijo k opreznosti. Glede Dollfusovega govora se nemški listi vzdružujejo komentarjev, vzlic temu pa morajo priznati, da je skupščina njegovemu govoru ostentativno prirejela.

Angleži zopet na potu v Washington

Njihove nove predloge glede vojnih dolgov Američani že v naprej odklanjajo

London, 28. septembra. AA. Včeraj so se vkrcali na parnik »Majestic« za pot v Ameriko angleški poslaniki v Washingtonu sir Ronald Lindsay, gospodarski svetovalec angleške vlade sir Leith Ross in finančni svetovalec angleškega poslanstva v Washingtonu Buley. Pred svojim odhodom je sir Leith Ross sprejel novinarje in jim izjavil:

»V ameriško prestolnico potujem zato, da spoznam, kako sodi ameriško javno mnenje o vojnih dolgovih. Mislim, da bom imel srečo in da bom lahko skupno z Rooseveltom proučil položaj, čeprav je predsednik Zedinjenih držav prav sedaj hudo obremenjen z drugimi važnimi problemi. Razen tega ne morem sedaj ničesar določneje reči.«

Ameriška javnost je v glavnem že ob-

Čudna vloga Italije

Pariz, 28. sept. g. Za jutri popoldne je sklicana izredna seja ministrskega sveta, ki ji v političnih krogih pripisujejo veliko važnost. Ministrski predsednik Daladier bo namreč ob tej priliki poročal predsedniku republike in vladi o razorožitvenih razgovorih ter o programu nedeljskega sestanka z Macdonaldom. Poleg tega bodo na tej seji ministrskega sveta razpravljali tudi o še nerešenih proračunskih vprašanjih.

Pertinax je objavil v listu »Echo de Paris« daljši članek, v katerem podala sliko položaja v Ženevi. Edino zanimivo vprašanje je po njegovem, ali bo prišlo med vesilami Francijo, Anglijo, Italijo, Nemčijo, Japonsko in Ameriko do sporazuma o razorožitvi in ali bo na ta način mogoče rešiti razorožitveno konferenco poloma. Odgovor na to vprašanje ne more biti prav nič optimističen. Po mišljenju poučenih krogov je dosežen sporazum med Francijo, Anglijo in Ameriko o avtomatični kontroli nad oboroževanjem, o poizkusnem času kontrole in o odgoditvi oboroževanja za vso dobo poizkusnega roka. O kakih sankcijah pa Amerika in Anglija nočeta ničesar vedeti. Pertinax izraža bolezni, da bo prišel Paul Boncour popuščati, vendar pa upa, da bo Daladier preprečil vsak umik z doseženimi francoskimi pozicijami. Pertinax meni nadalje, da podpira Italijo z vso močjo nemško zahtevo glede oborožitve in da skuša doseči pri francoski in angleški delegaciji vsaj to, da bi se Nemčiji dovolila oborožitev še pred potekom poizkusnega kontrolnega roka, ki pa ne bi smel po italijanskih zahtevah v nobenem primeru trajati dalje nego dve leti. Zaradi teh italijanskih zahtev so nastala med Rimom in Parizom nesporazumljenja. Napram Italiji je Paul Boncour ostal za sedaj še nepopustljiv.

Za tujo kožo?

»Chicago Tribune« poroča, da gre sedaj v Ženevi za novo ureditev razmerja moči evropskih držav. Računati je treba z odgoditvijo razorožitvene konference za štiri leta. Po podpisu začasne razorožitvene konvencije naj bi se obdržalo za dobo štirih let sedanje oborožitveno stanje. Podpisniki tega začasnega dogovora naj bi se že sedaj sporazumeli o bodočih omejitvah oboroževanja, ki naj bi se izvedle po poteku odgoditvenega roka. »Chicago Tribune« opozarja, da se ima med Francijo in Italijo skleniti neke vrste kompenzacijska pogodba, po kateri bi Italija dobila prevladujoči vpliv v Srednji Evropi, do čim bi ostala vojaška moč Francije nezmanjšana.

Inozemski novinarji proti Göbbelsu

Ženeva, 28. septembra. a. Tu je povzročil pravo senzacijo incident do katerega je prišlo med nemško delegacijo in zvezo novinarjev, ki so akreditirani pri Društvu narodov. Doslej je bil običaj, da je ta zveza vsako leto v času zasedanja Društva narodov priredila banket, ki je leto za leto zavezaval znanen političen pomen. Na banket so bili vabljeni vodje delegacij, ki so v svojih govorih podajali važne politične izjave. Zveza je tudi za leto pripravljala banket, nemška delegacija pa je novinarjem obvestila, da bo na banketu govoril namesto zunanjega ministra Neuratha, nemški minister za propagando Göbbels. Novinarji so nemško napoved zavrnili ter zahtevali, naj na banketu govori vodja nemške delegacije minister Neurath. Obenem so odgodili banket, dokler se spor ne uredi.

Popoldne je dr. Göbbels priredil za inozemske novinarje v Ženevi sprejem, ki mu je prisostvoval tudi nemški zunanji minister Neurath. Dr. Göbbels je govoril o narodno-socialistični Nemčiji in o njenih nalogah za mir narodov.

veščena o predlogih, ki jih namerava predložiti Leith Ross vladi Zedinjenih držav, a že naprej napoveduje neuspeh bližajočih se razgovorov med zastopniki Velike Britanije in ameriške vlade o ureditvi vojnih dolgov. Glede drugih vprašanj, o katerih bodo razpravljali angleški delegati v Washingtonu, so ameriški listi zelo rezervirani, vendar pa naglašajo, da imajo angleški delegati v vseh drugih vprašanjih razen v vprašanju vojnih dolgov več upanja na uspeh. Zato svetujejo zastopnikom Velike Britanije, naj se pri vprašanju vojnih dolgov vobče ne mude, temveč naj takoj preidejo k drugim problemom, ki interesirajo Veliko Britanijo in Zedinjene države, kakor je na primer problem določitve splošnih obrisov anglo-ameriške valutne politike.

Slovenski fantje pred fašističnim sodiščem

Trije mladeniči iz tržaške okolice so bili od fašističnega izjemnega sodišča obsojeni na dolgoletno ječo

Rim, 28. septem. d. Fašistično izjemno sodišče je po več tajnih procesih včeraj javno sodilo tri mladeniče iz slovenskega dela Istre, ki jih je zloglasna OVRA obtožila protizakonitnega delovanja v škodo režima. Agenti tajne fašistične policije so že pred kakimi tremi meseci aretirali okrog 15 slovenskih fantov, ki so jih obtožili, da so skušali osnovati tajne protifašistične organizacije, v katerih naj bi se zbirala jugoslovanska mladina z goriskega in tržaškega podeželja ter iz Istre. Preiskavo proti aretiranim osumljenim je takoj prevzelo izjemno fašistično sodišče, ki je postopanje pospešilo in ga te dni dokončalo. Večino osumljencev so morali izpušiti iz zaporov, ker jim niti na videz niso mogli dokazati nikake krivde. tri fante pa so postavili pred sodnike.

Delovanje proti državi so bili na včerajšnjem procesu obtoženi Božo Kolarič iz Milij pri Trstu, Klement Burger iz Ga-

Naša lahkootletski reprezentanca odpotovala v Atene

Beograd, 28. septembra. p. Davi je naša lahkootletski reprezentanca, v kateri je tudi več Ljubljancev, odpotovala v Atene. Prometno ministrstvo je sportnikom dovolilo četrtinsko vožnjo in jim dalo na razpolago posebne vagone.

Volilno gibanje v Trbovljah

Trbovlje, 22. septembra

Vedno težji socialni in gospodarski položaj narekuje prebivalstvu v rudarskih revirjih, da se združi v borbi za obstanek v enotno falango delovnega ljudstva. Prav posebno pa se ta potreba kaže pri predstojih občinskih volitev, ker gre za to, da si ljudstvo izvoli v občinsko samoupravo moke, ki bodo s preudarnim in pametnim gospodarstvom upravljali premoženje občanov, brez ozira na stan in siol, ter reševali s potrebnim razumevanjem in uvidenostjo pereče socialne in gospodarske potrebe prebivalstva.

Trboveljsko občino upravljati v času ugodne gospodarske konjunkturo, ko je bilo delavstvo polno zaposleno in sta cveteli obrt in trgovina v rudarskih revirjih, ni bila nobena umetnost. Toda danes so občinske blagajne zaradi težke gospodarske krize izpraznjene, pridobitni sloji pa istotako gospodarsko izihirani. S praznimi občinskimi blagajnami in občutnim proračunskim primanjkljajem naj rešuje bodoči občinski odbor eno najdelikatnejših socialnih vprašanj, t. j. brezposelnost, ki z dneva v dan bolj narašča. Zato je nujno potrebno, da se združijo vsi sloji in stanovi trboveljske občine v močan in avtoritativen gospodarski odbor, ki bo sposoben reševati s pomočjo državne uprave vse najtežje gospodarske in socialne probleme ogrožene trboveljske občine.

Po teh vidikih je sklical tukajšnji krajevni odbor JNS pred dnevi v veliki dvorani Sokolskega doma sestanek svojega članstva, ki je bil izredno dobro obiskan. Predsednik k. o. JNS g. inž. Ivo Ivanovič je zborovalcem razložil veliki pomen ustvaritve enotne fronte vseh stanov v rudarskih revirjih in svrhu nastopa pri občinskih volitvah. Na Trbovlje, ki so po svetu toliko razvpite, gledajo z zelo budnimi očmi z vseh strani, da celo izven mej naše države, toda trboveljsko prebivalstvo je v ogromni večini trezno in iskreno vdano jugoslovanski državi. Želi edino, da se mu nudi prilika za delo in omogoči delu primerno življenje. Dolžnost vsega trboveljskega prebivalstva je, da tudi pri tej priliki pokaže svojo pripadnost jugoslovanski narodni skupnosti, ker bodo Trbovlje edino v tej skupnosti našle pogoje za svoj gospodarski in socialni napredek. V teh težkih časih je nujno potrebno, da se vsi stanovi združijo in tako preprečijo medsebojno prepiranje in razdiranje. Govor g. Ivanoviča je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Zatem se je vršilo tajno glasovanje za nosilca liste, pri čemer je bil z ogromno večino izvoljen učitelj g. Rudolf Plaskovič, ki se je za zaupanje v prisrčnih besedah zahvalil. Vsi občani morajo biti kot jugoslovanski državljani pred zakoni enakopravni, pa bodisi da so ti zakoni dobri ali slabi. Reševanju težkih socialnih problemov bo treba posvetiti največjo pažnjo. Jasno je pa že sedaj, da vseh prečiščevalnih in gospodarskih vprašanj ne bo mogoče rešiti v okviru občinskih financ, ker so blagajne prazne, pridobitni sloji pa močno izžrpani, zato bo moral novoizvoljeni odbor apelirati na banovino in državo.

Nato je bila izvoljena in prečistana kandidatna lista za občinski odbor. Na listi je 19 zastopnikov delavstva in 17 zastopnikov ostalih stanov, t. j. rudniških namestnikov, obrtnikov, trgozcev, kmetov itd. Tako so na listi predstavniki vseh slojev in stanov trboveljskega prebivalstva.

H koncu je povzel besedo še trgovec in bivši župan g. Vinko Pavlin, ki je iznesel pred zborovalce dokaj zanimive podatke o slabih občinskih finančnih in gospodarskih izletih leta 1930, ko je on prevzel načelstvo občinskega odbora. Takrat je grozil občinskim financam polom, saj ni veliko manjkalo, da niso narasli občinski dolgi na preko 20 milijonov. Obč. odbor je pod njegovim vodstvom imel nevažnega nalogo sanirati ogrožene in desolatne občinske finance ter urediti razdrapano občinsko gospodarstvo, osobito na področju, ki so bila vsa deficitna. Danes so podjetja aktivna, gospodarstvo urejeno, ker je postavljeno na trgovsko podlago, tako da je aktivno, dolgi so pa globoko znižani ter ne predstavljajo danes nikake nevarnosti več za gospodarstvo občine. Končno je govornik še zavrčal z dokazi vse svoj čas zoper njega naperjene očitke kot neresenosti, ter pripomnil, da je deloval v občini po strogo gospodarskih smernicah, zato je imel tudi uspehe, zaradi katerih se je pri političnih nasprotnikih osvoval. Zborovalci so govornika pazno in z največjim zanimanjem poslušali ter mu ob koncu živahno plaskali.

Občinske volitve

F. K. iz K. Sreski veterinar ima pravico kandidirati le v slučaju, se ni nastavljal kot uradna oseba pri sreskem načelstvu, ampak vrši svoje posle v srezu le na osnovi državne ali samoupravne odškodnine, odnosno subvencije.

A. C. iz M. Oseba, ki je bila kaznovana po § 144. in 145. kazenskega prava pred 6 leti in 6 mesečnih zapor, lahko kandidira, če je po prestani kazni že zopet dobila vse državljanske pravice, ki jih določata zakon v volitvah in občinah; ako na izgubo državljanskih pravic sploh niti obsojen ni bil, kandidira seveda tem lažje.

All more notar kandidirati na prvih šestih mestih kandidatne liste? Na to vprašanje je dala kr. banska uprava dravske banovine pojasnilo, ki potrjuje informacijo, pred nekaj dnevi objavljeno v »Jutru«. Banska uprava pravi: Notar je javni funkcionar in oseba javnega zaupanja, ni pa javni uslužbenec. Zato ni nikakega zadržka proti temu, da postane predsednik občine ali član občinske uprave.

(S. F. v. G. R.) Predstavniki liste je lahko tudi kandidat, ker zakon o občinah tega ne zabranjuje.

(V. P. v. C.) Zakon o občinah nič ne govori o tem, ali je lahko tudi nepisemni volilec predlagatelj kandidatne liste. Zato pač velja za ta primer določba zakona o volitvah v Narodno skupščino, ki določa, da sme nepisemnega volilca podpisati pismen volilec, ki pa se mora podpisati tudi sam poleg njegovega imena. Za vsak slučaj pa storite bolje, ako namesto nepisemnega volilca pismenega predlagatelja, kar pač v naših krajih ni težko.

Prejeli smo že več drugih vprašanj, na katera pa smo odgovorili pismeno.

Pristopite k „Jadranski straži“

Priprave za volitve v gospodarske zbornice

Trgovinski minister je pozval vse gospodarske zbornice, naj mu v teku enega meseca predložijo načrte volilnega reda

Zahtevi gospodarskih krogov, da se normalizirajo tudi prilike pri gospodarskih zbornicah in izvrše volitve v Zbornice za TOI, se je sedaj pridružil tudi trgovinski minister g. dr. Ilija Šumenković, ki je te dni poslal vsem zbornicam razpis, v katerem pravi med drugim:

Ker je delo na organizaciji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v smislu novega obrtnega zakona in uredbe o gospodarskih zbornicah v glavnem končano, je treba takoj prirediti s pripravi za volitve v gospodarske zbornice. Da bi moglo ministrstvo čim prej izdati potrebne odredbe in v pogledu volilnih redov ter podrobnosti določbe glede volitev, je potrebno, da vsaka zbornica za svoje področje prilika redov držati določb obrtnega zakona, uredbe o gospodarskih zbornicah in odobrenega statuta posameznih zbornic. To so osnovna načela za sestavo volilnega reda. Poleg tega pa je treba upoštevati še naslednje:

Volilne edinice: Vsak odsek zbornice tvori zase volilno edinicico, ki voli zase. Vsi volilci, ki po svojem poklicu spadajo v eno izmed teh edinic, volijo samo v tej edinicici. Člani samostojnih obrtnih zbornic tvorijo vsi eno edinicico.

Volilna okrožja: Razdelitev na volilna okrožja se lahko izvrši za vsako volilno edinicico posebej tako, da so za posamezne odseke zbornic lahko tudi različna volilna okrožja, lahko pa tudi eno samo za vse zbornično področje.

Volilski: Praviloma se vrše volitve po združenjih. Vsako (trgovsko, obrtno, industrijsko) združenje predstavlja zase eno volilsko. Kjer je to nemogoče, se lahko vrši glasovanje tudi pismeno z glasovnicami, ki se dostavijo po pošti volilni komisiji. V tem primeru se morajo določiti ledeži volilnih komisij. Če določa volilni red glasovanje po združenjih, se mora tudi dolo-

čiti, kje in kako naj glasujejo oni, ki niso člani nobenega združenja.

Odlok o razpisu volitev izda ministrstvo trgovine, volitve pa razpiše uprava zbornice. V razpisu mora biti označen dan volitev, kakor tudi vsi potrebni roki za volilne priprave (reklamacije itd.).

Organi za izvedbo volitev: Volilni red mora določiti komisije, ki bodo vodile volitve in ugotovile rezultat volitev. Poleg krajevnih mora biti v vsakem primeru osrednja komisija, nadalje komisija za posamezna okrožja in komisije za posamezna volišča. Volilni red mora vsebovati podrobne določbe o njihovi sestavi, pristojnosti in načinu poslovanja.

Volilni imeniki: Volilni red mora imeti določbe o načinu sestave volilnih imenikov. Če se glasuje po združenjih, mora biti za vsako združenje posebej sestavljen volilni imenik. Za one volilce, ki niso člani nobenega združenja, mora sestaviti volilni imenik zbornica sama, ki sestavi volilni imenik tudi v primeru, da se glasuje pismeno. Volilni red mora imeti dalje določbe o načinu objavljavanja volilnih imenikov, načinu reklamacij in načinu popravljavanja imenikov.

Glasovanje bo v vsakem primeru tajno in se mora zato v volilnem redu točno določiti način glasovanja glede čuvanja tajnosti. To velja tudi za pismeno glasovanje.

Ugotovitev volilnih rezultatov: Volilni red mora vsebovati točne določbe o načinu ugotavljanja volilnega rezultata, o dostavljanju volilnih spisov okrožnim odnosno osrednji komisiji.

Pritožbe: Določiti se mora rok za pritožbe kakor tudi to, kdo ima pravico do pritožbe. O pritožbah mora na vsak način dokončno odločati zbornični svet.

Sestanek novo izvoljene zbornice: V kolikor ni že v samem statutu določeno, mora volilni red vsebovati tudi določbe o sestanku novoizvoljene zbornice, glede njenega sklicanja itd. Priporočljivo je, da to izvede stara uprava zbornice. Prav tako je treba predvideti določbe o volitvi predsedništva, ako tega ni že v statutu.

Zbornice morajo po teh navodilih sestavljene načrte volilnih redov predložiti ministrstvu najkasneje v roku enega meseca, to je do 22. oktobra.

Aretacija velike vlomilske družbe

Kranjski orožniki so aretirali večjo družbo, ki je izvršila mnogo vlomov na Gorenjskem in v Ljubljani

Kranj, 28. septembra.

Naše mesto in tudi okolica sta doživela v zadnjem času lepo število svojvrstnih senzacij. Skoraj ni minil dan, da se ne bi pojavili v mestu ali po sosednjih krajih skrivnostni ljudje, ki so pod plaščem teme in noči vrtali in kradli na debelo. »Jutro« je o teh vlomih in tatvinah, ki so bile izvršene v raznih krajih, že podrobno poročalo.

Po skoraj 8 dneh napornega dela se je kranjskim orožnikom posrečilo zajeti družbo teh vlomilcev. Vodja te tatinske družbe, ki je sedaj že vsa za zameženi okni, je bil, kakor vse kaže, neki brezposelni obrtnik. Ostali aretiranci so doma iz raznih krajev Gorenjske. Vsi so večinoma že stari grešniki ter so bili že večkrat kaznovani.

Kolovodja družbe je izpovedal, da ima med drugim na vesti skrivnostni vlom, ki je bil izvršen pred 10 dnevi v opoldanskih urah v tukajšnje veletrgovino Ahačič-Sifer. Ko so odkrili vlom, ni nihče vedel, kako je bil izvršen, ker so bila vsa vrata in izhodi zaprti. Sedaj je vlomilec priznal, da se je splazil skozi majhno zameženo okno v skladišče in od tam v poslovne prostore, kjer je vzel iz blagajne 8700 Din. Pri vlovu mu je pomagal pajdaš, ki je bil na dvorišču na straži. Plen so si pozneje vsi bratovski med seboj razdelili. Denar so zapravili na Jesenicah in na Bledu v družbi veselih deklet. Napravili so tudi več avtomobilskih izletov v Boh. Bistrico in drugam. Kolovodja je, ko mu je denar pošel, 18. septembra vlomil pri zdravniku dr. Bežku v Kranju, kateremu pa je ukradel le 100 Din. Naslednjega dne je ponovno vlomil v Svarino gostilno v Kranju. Pri tem sta mu pomagala dva pajdaša. Vlomili so v gostilno skozi okno. V gostilniški sobi so s silo odrli miznico, v kateri so na našli le 130 Din. Naslednjega dne sta se dva s kolesi odpravila v Tržič, kjer

sta izvedela, da se jima v gostilni pri Ruchu obeta bogat plen. Menila sta, da si bosta na lahek način prisvojila 50.000 Din. Prvi se je dal zvečer zapreti v vežo, drugi pa je ostal na straži, toda tudi tokrat sta imela smolo. Našla sta le 30 Din. Dne 26. septembra je bil izvršen nov vlom v tiskarno »Sava« v Kranju. Iz miznice so vlomilci pobrali 290 Din. Dalje so skupno ali posamič kradli pri Podnartu, v Kropi, že meseca aprila v Ljubljani pri nekem odvetniku na Miklošičevi cesti, in drugod.

Neki drugi aretiranec je dalje izpovedal, da je v družbi treh svojih prijateljev trikrat poizkušal vlomiti pri posestniku Anžeku v Trbovljah pri Smledniku, ker je, ko je bil v zaporu, slišal, da hrani Anžek mnogo denarja, baje 300.000 Din, doma v neki skrinji. Imeli pa so smolo, kajti vsakokrat so jih prepadli domačini. Posrečilo se jim tudi v vlov v Dobropoljah pri posestniku Špančev, kjer so menili najti 30.000 Din. Ko so se popoldne vračali v Kranj, so sklenili, da bodo zvečer vdrli v pisarno tukajšnjega lesnega trgovca Frana Gorjanca, vlom pa je preprečilo orožništvo. Vlomilci so zasnovali vlope tudi v puškarno Omerze, v Zupanovo trgovino z usnjem in še v druge lokale. Nameravali so kraditi toliko časa, da bi si nabrali denar, s katerim bi lahko brez skrbi živeli. Končno je pojasnil tudi skrivnostni vlom v gostilno pri Roštarju na Glavnem trgu, o katerem je poročalo »Jutro« pred štirimi dnevi. Aretiranci so priznali svoje zločine, izgovarjajo pa se drug na drugega. V okolici Kranja so nastopali tudi s tuji imeni. Orožništvo je tokrat zajelo pravo čedno družbo ter tako napravilo za sedaj konec vlomom, tatvinam in hudim škribom tukajšnjega prebivalstva. Vseh osem vlomilcev sta včeraj aretirala orožnika Mesarič in Stanovnik, pri nadaljnjih preiskavah pa so sodelovali vsi kranjski in okoliški orožniki.

Proces v Leipzigu

Leipzig, 28. septembra. s. Ob pričetku današnje razprave zaradi požiga Reichstaga je policijski narednik Albrecht izjavil glede požara v socialnem uradu v Neuköllnu, da je mogoč požar s pomočjo mehanike, če pravčasno pokasiti. Vodja neuköllnskega socialnega urada Franck je govoril o nameravanih napadih na uradnike socialnega urada. Na vprašanje, zakaj ni te stvar takoj prijavil, je izjavil, da je o tem pripovedoval svojemu predstojniku, ki pa je dejal, da se iz tega ne sme napraviti velika stvar. Zato je sledila prijava šele v torkel. Nadalje je bilo zaslišanih še več drugih prič, ki so ponovile izjave, ki jih je baje dal Van der Lubbe o požarih.

Davčna afera zagrebske tverdke

Zagreb, 28. septembra. d. Kakor poročajo listi, je prišlo do nove afe, v katero se je zanetla neka tukajšnja tverdka, ki je od 1. 1926. dalje z utajevanjem davkov škodovala državo za težke milijone. Oblasti so zaplenile poslovne knjige podjetja. Tverdka je sestavljala leto za leto take bilance, da ji je bilo treba plačevati državi čim manj davkov. Preiskava se vrši že štiri dni. Doslej je ugotovili, da je bila država škodovana za 1.800.000 Din, mnijo pa, da bo znesek še narasel.

Trgovec Vale umrl

Novo mesto, 28. septembra. V bolnici usmiljenih bratov v Kandiji je nocoj umrl na posledične težke poškodbe, ki jo je dobil zaradi strela iz lovske puške v Gorjancih, gospod Maks Vale, trgovec in posestnik v St. Jerneju. Pokojnik je bil eden izmed najagilnejših borcev narodne in napredne ideje, o čemer priča tudi njegova velika popularnost med domačim ljudstvom. Ob njegovih poslednjih urah je bil ves čas pri njem njegov prijatelj in lovski tovariš, predsednik novomeškega okrožnega sodišča dr. Josip Kavčič. Pokojnikovo truplo bodo jutri prepeljali v St. Jernej.

Vremenska nanoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Prebžno vedro, le ponekod bolj oblačno, toplo, stalno. — Situacija včerajšnjega dne: Izobarična razdelitev se je stalno ustalila. Nad vzhodno in severno Evropo prevladuje visoki pritisk, nad jugozapadnim delom kontinenta pa depresija. Ciklon, ki razseja nad tem delom Evrope, je povzročil nevihte in nalive. Pritisk je v naši državi le ponekod padel, in sicer v zapadni Hrvatski in skrajnih vzhodnih delih države. Drugod je ostal nespremenjen ali pa je narasel za 0,1 do 1,5 mm, posebno v južnem Primorju. Dunajska vremenska napoved za petek: Mogoče so lahne motnje sedanega legega vremena z močnim oblačanjem brez posebnih padavin.

Naši kraji in ljudje

Tako je bilo v nedeljo dopoldne v Kostanjevci
Levo: V Škofljani so do kolena gazili vodo

V Strugah se rušijo hiše

Dobre polje, 28. septembra. Danes je začela voda upadati nekoliko hitreje ter se je vodna gladina struškega jezera znižala doslej vsega za en meter. V enaki meri, kakor upada voda, pa narašča smrad, ker obdaja vse jezero meter visok rob blata, trohnečih poljskih pridelkov in raznih odpadkov, ki jih je dvignila narasla voda na površino in jih sedaj pri upadanju pušča na obrežju. Danes je prispel v Struge ravnatelj Higijenskega zavoda v Ljubljani g. dr. Petrič, ki si je ogledal položaj in izdal potrebna navodila, dočim je v dobrepoljski dolini začel danes z razkuževanjem sreski zdravnik g. dr. Mihelič. Skoraj vse hiše so okužene in jih morajo ne le očistiti, nego tudi razkužiti, kar bo trajalo še nekaj dni. Prebivalstvo se zaveda velike nevarnosti, ki mu preti in se točno pokorava izdanim navodilom.

Padanje vode v Strugah odkriva vso strahoto poplave. Čimbolj se voda znižuje, tem bolj se vidi, kako ogromna je škoda na poslopih. Enonadstropna hiša

poleg farne cerkve, ki je danes pogledala iz vode in v kateri ima svoje prostore Delavsko konzumno društvo, je tako razpokana, da se bo vsak čas sesula. Vsa zaloga blaga, ki je vredna mnogo tisočakov, je uničena. Enako sliko nudijo tudi druge hiše. Povsod, kjer se je voda odtekla, je zapustila po hišah na metre debelo plast blata, kamenja in razne navlake, tako da bo trajalo tedne in tedne, preden se bodo mogli ljudje vrniti na svoje domove. Smrad pa je tak, da ne more v bližini jezera in hiš nihče zdržati.

Jutri bodo pričeli graditi barake za begunce, da jih rešijo iz sedanjega nevzdržnega položaja. Domov ne morejo, drugam nimajo kam. Barake bodo zgradili na zavarovanem mestu, kjer ne bodo izpostavljeni poplavam in prehudemu smradu, a vendar tako blizu, da bodo mogli ljudje, ko se voda odteče z obnavljanjem svojih domov, če ne bodo ostale samo razvaline, kar je v večini primerov več kot verjetno.

Nujno potrebna učvrstitev trimostja

Povodenj je pokazala, kako nujno potrebna je čim hitrejša dovršitev regulacijskih del na Ljubljani. Tam, kjer je Ljubljana že regulirana in dno zbetonirano, se je voda gladko odtekala in ni povzročila nobene posebne škode, razen te, da je zasula dno struge s peskom in kamenjem. Bolj nevarna situacija je nastala v onem delu struge, kjer dno še ni betonirano, zlasti še pri trimostju. Srednji, stari franciškanski most, je bil resno ogrožen. Deroča voda je skoraj za tri metre izjedla strugo ter izpodkopala temelje srednjega opornega stebra. Pred poplavo je segalo dno struge skoraj do vrha valoloma, pri sedanjih poplavi pa je voda baš ob tem stebri, ob katerega so butali najslabši valovi, za tri metre poglobila strugo, tako da je bil opornik z obeh strani izpodkopan in sloni na plasti zemlje, ki sega v notranjost opornika. Če bi nevarnosti ne bili opazili pravočasno, nakar so z večjo množino debelega kamenja in skalovja zaščitili opornik, bi lahko prišlo do katastrofe.

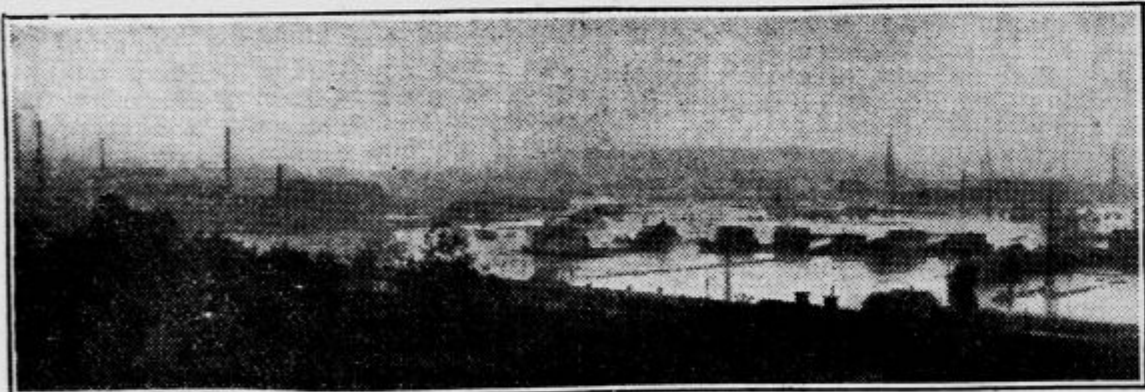
Dočim sega opornik do višine 281.10 m nad morjem, je voda izjedla strugo tako, da sega sedaj ob oporniku do 280.30, torej skoraj za meter nižje, bodoče dno Ljubljane pa je predvideno v višini 283.05 m. Po mnenju strokovnjakov je neobhodno potrebno, da se nemudoma zbetonira struga Ljubljane pod trimostjem dalje do čevljarskega mostu, sicer bi se moglo zgoditi, da voda pri prvem večjem jesenskem naliivu poruši srednji opornik mostu. Terensko tehnična skica za regulacijo Ljubljane je izdelala točne skice sedanjega položaja, ki jih bo predložila danes tudi gospodu ministru za zgradbe dr. Srkulju. Nevarnost za most je tem večja, ker so poslednja raziskovanja ugotovila, da se nahaja pol metra pod sedanjim dnom struge ozka plast mivke, ki jo je sedaj voda izstisnila, tako da je nastala še pod strugo posebna vodna žila, ki ruši in razdira dalje. Zaradi tega je takojšnja ureditev te zadeve neobhodno potrebna.

Jezero pri Račni počasi odteka

Račna pri Grosuplju, 28. septembra. Ko je letošnja pomladna poplava uničila posevke, so si izkušali ljudje pomagati z drugo setvijo, a ta poplava je zdaj uničila vse pozne jesenske pridelke. Z obupom zre prebivalstvo na svoja poplavljenja polja. Od Mlačeva do Male Račne pokriva pravcato jezero najmanj 10 km² travnikov in posejane polja. Sica in Zelenka prinašata še vedno veliksanske množine vode in tudi od Grosuplja in Sentjurja priteka še ogromno vode. Zato ni upanja, da bi kaj kmalu voda čisto odtekla, kakaj vse

veliko jezero ima svoj odtok v požiralniku Zatočni in Viršnici, odkoder teče nato v Krko. Včeraj je voda šele za spoznanje upadla. Del Velike Račne je še vedno v vodi.

V torek popoldne so si ogledali poplavo sreski načelnik g. Znidaršič, narodni poslanec g. Koman in sreski ekonom g. inž. Muk. Vaščani so jim opisali svoje gorje in bedo. G. sreski načelnik in g. poslanec sta obljubila prizadetim pomoč, posebno najbednejšim.

Celjsko predmestje Gaberje v vodi

(Foto Pelikan)

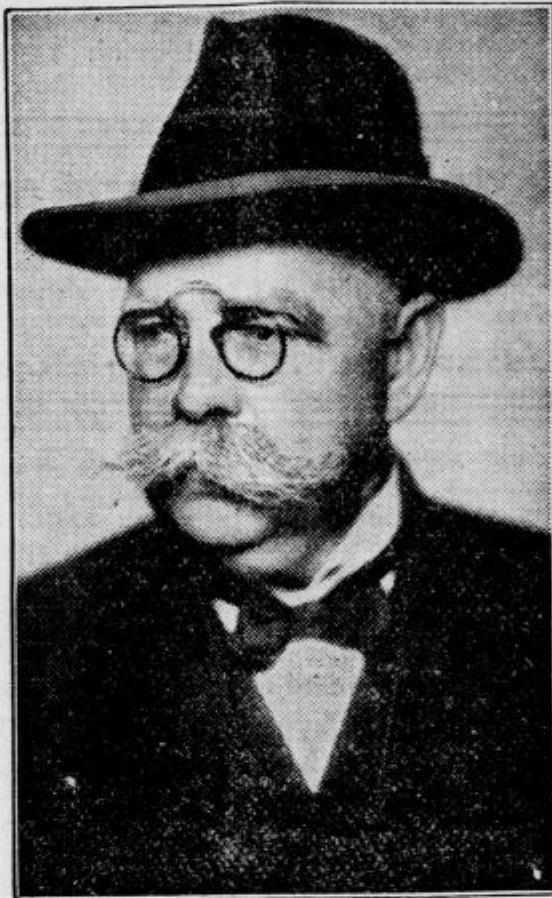
Prizori ob povodnji v Krškem

Zadnja povodenj je hudo prizadela Krško, kakaj voda je presegla višino nasprotnih poplav leta 1923. za celih 20 cm. Odnesla je kopalnice, od katerega ni ostalo drugo kakor streha in terasa. Kopalnice je bilo letos prenovljeno s stroški preko 6000 Din. Voda je naraščala v noči od sobote na nedeljo od kakih pol enih in je razdejala zlasti pot ob Savi ter vdrla v kletne prostore mnogih hiš, stoječih ob Savi. Škoda je zlasti velika pri gg. Antonu Kriegerju, Lazarinju, dr. Rajarju in drugod. Hiša, v kateri je nameščena orožniška postaja, je bila do pol metra v vodi. Prav pogumni so se izkazali krški gasilci, ki so pripravili na mostu vse potrebno, ko so izvedli po telefonskem sporočilu, da plava del sevnškega mostu s ponesrečenem mehanikom Ivanom Koritnikom, ki je v kritičnem trenutku popravljaj telefonsko zvezo na mostu. Kljub temni noči se ga je posrečilo ujeti na krškem mostu, kakor smo že poročali, v zanke vrvi, ki so bile signirane z gorečimi svetilkami v svrhu orientacije plavajočega, okoličeno samo pa so razsvetljevali avtomobilski reflektorji z obeh bregov in z mosta. Ko je plavajoči, ki je klical na pomoč, zgrabil za vrvi in se vanjo zagrizel z zobmi, so ga gg. Dolinšek, Jesenšek in drugi dvignili na most in ga tako srečno rešili. V Vaničevi gostilni so rešeno dobro postregli, tako da je kmalu zopet oživel v svojem humorju, kakor bi ga potegnili iz tebra vode in ne iz nevarne savske kopeli

na dolgi poti 18 km. Svojevrstni rekord sta dosegla znana krška sportnika akademika gg. Perpar in Sušteršič, ki sta v soboto prevozila najbolj deroče in skrajno nevarne valove Save s čolnom od apnenice do bolnišnice brez nesreče, dasi je čoln premetavalo kakor orehovo lupino in so se marsikomu ježili ias je ob pogledu na to sportno drznost. Kot junaška reševalca sta se pa omenjena izkazala posebno istega dne popoldne, ko sta iz poplavljenih Vrbinke vasi, to je na mestu, kjer je Sava stopila v svojo prvotno strugo, ki jo je imela pred regulacijo pred 105 leti, rešila samo iz najbolj ogrožene hiše sedem oseb, med temi 80letnega starčka. Pri pomagajanju prebivalstvu so se zlasti odlikovali tudi naši vrli orožniki in župan g. Jožko Pfeifer, ki je dal na razpolago vse potrebno od cestnega odbora in bil neprestano v skrbah za svoje občane.

Pri apnenju arterij v možganih in srečo dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefov« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih z »Franz Josefov« vodo najboljše uspehe pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prihod ministrov dr. Srkulja in Ivana Pucelja

Danes jutraj prispe v Ljubljano minister za zgradbe g. dr. Stefan Srkulj, ki si bo ogledal Barje in nato na potovanju po dravski banovini vse ceste in objekte, ki jih je prizadela povodenj. V spremstvu g. ministra sta načelnika hidrotehničnega oddelka gradbenega ministrstva in šef kabineta. V Ljubljani se jim pridružio izvedenci tehničnega oddelka banske uprave.

Velika povodenj je v dravski banovini povzročila dva problema: obnovitev porušene in organizacijo pomoči. Reševanje prvega je prevzel minister dr. Srkulj, pomozno akcijo pa bo organiziral kot resorni minister g. minister za socialno politiko in narodno zdravje Ivan Pucelj, ki se tudi danes pripelje v Ljubljano.

Društvo prijateljev Slovenskih goric ustanovljeno

Ljubljana, 28. septembra. V dvorani hotela »Metropola« se je vršil sinoči po daljših pripravah ustanovni občni zbor Društva ljubiteljev Slovenskih goric. Navzlic samo skromnemu opozorilu v dnevnem časopisu se je zbralo v dvorani lepo število rojakov iz bivše Stajerske, prišli so pa tudi nekateri Ljubljančani, ki so že bili v prelepih Slovenskih goricah, bodisi zaposleni, v službah ali samo kot turisti pa so se jim mični kraji priljubili.

Ustanovni občni zbor je vodil g. direktor Martin Spindler, ki je opisal historijat ustanavljanja društva, slednjič pa v lepih besedah podal tudi zanimiv pogled na Slovenske gorice z gospodarskega, kulturnega in nacionalnega vidika. Orisal je v kratkem vse značilnosti tamošnjih divnih krajev ter povedal še to in ono, kar je zelo zanimivo zborovalcem. Novo društvo naj bo posredovalec med širšo javnostjo in temi kraji ter naj dovede do zaželjenega zblizanja tamošnjega dobrega ljudstva z ostalo Slovenijo. Društvo bo stremelo za tem, da oživi tujski promet ter skrbi tudi za gospodarsko povzdigo krajev med Dravo in Muro. Ščasoma bo gotovo prišlo od tega, da se dragim Prelekom ne bo treba več pritoževati: »Mi prihajamo v Ljubljano, vas pa ni k nam!« Ze 8. oktobra se bodo odzvali Ljubljančani in pohitili v Slovenske gorice, z izletom, ki ga organizira g. Benon Gregorič.

Na zborovanju so bila soglasno sprejeta pravila, nakar je bil soglasno izvoljen tu-

Škrivnost pranja:

ALBUS terpentinovo milo

„Ljubljana“ prileti v Ljubljano

Danes ob 17.20 prileti v Ljubljano prvič naše novo prometno letalo, ki je dobilo pri krstu ime »Ljubljana«. Dosedanjí potniški avioni Aeroputa nosijo imena glavnih jugoslovenskih mest. Ponesrečeno letalo na progi Ljubljana-Sušak je nosilo ime Podgorice.

Novo letalo, ki ga je iz Anglije pripeljal pilot Striževski, je bilo blagoslovljeno in krščeno v Zemunu med svečanostjo v najožjem krogu našega letalstva. Blagoslovil ga je zemunski prota Marković, kumovala pa mu je gospa Novakovičeva, soproga predsednika Aeroputa. Kakor smo že nagašali, spada to letalo med najboljše izdelke moderne tehnike in se motorji, kakršni so njegovi, z najboljšimi uspehi udeležujejo na velikih mednarodnih progah civilnega letalstva. Hitrost znaša 190 km

na uro, v letalu pa je prostora za 7 potnikov. Letalo tipa »Spartan« je opremljeno tudi z najmodernejšo radijsko sprejemno in oddajno postajo. Z novim letalom pri-spejo danes v Ljubljano delegati zrakoplovnega poveljstva, generalni ravnatelj društva Aeroput in zastopnik tovarne iz Anglije. Letalo ostane v službi rednega prometa na progi Ljubljana-Zagreb in bo moglo z njim potovati že jutri, v soboto.

Naši letalci so si s svojo poštrevnostjo in veliko sposobnostjo pridobili v mednarodnem svetu velik sloves, najuspešnejše se je uveljavilo tudi naše civilno letalstvo, in ko stopa v njegovo službo novo najmodernejšo letalo, smo prepričani, da se bodo številni naši someščani zbrali na našem letališču pri sprejemu in pozdravu novega letala, ki nosi ime našega mesta.

di novi odbor: za predsednika g. Martin Spindler, za podpredsednika ravnatelj Zvezze gostilničarskih zadrug Anton Petelin, za tajnika Lojze Jagodič, za blagajnika višji davčni upravitelj Jurij Kramberger, v ostali odbor pa: Benon Gregorič, Fran Polak, novinarja Božidar Borko in Franc Slokan, načelnik Vargazon, dr. Grossmann, trgovec Srčko Vrščič, direktor Zanatske banke Rajko Ogrin, v nadzorni odbor pa dr. Moizer in inž. Lukman. Članarina je bila določena na 2 Din mesečno, ki jo odbor lahko zviša na 5 Din.

Pri slučajnostih je bilo nato sprejetih še več koristnih predlogov. Sklenjeno je bilo, da se ustanove v Prelekiji še posebni odbori, nato pa se je vršil pogovor o organizaciji izleta Ljubljančanov v Slovenske gorice v nedeljo 8. oktobra, na katerem se obljublja najboljši užitik udeležencem, ki jih bo gotovo nad 700.

Jubilej ustanovitelja jeseniškega Sokola

Danes na dan sv. Mihaela praznuje svoj imendan in 75letni rojstni dan g. Mihael Artelj, ustanovitelj jeseniškega Sokola in neumoren narodni delavec. G. Artelj ima za seboj bojvo polno življenje in je moral za svoje jugoslovensko prepričanje pred vojno od avstrijskih oblastev mnogo pretrpeti.

Leta 1903. je prišel kot samostojen obrtnik na Jesenice in otvoril svojo čevljarsko delavnico v bivši Rajmondovi hiši poleg starega magistrata. Tiste čase se je ob graditvi bohinjske železnice bil na Jesenicah hud nacionalni boj. Oblastva kakor tudi razna gospodarska podjetja in razne nemške kulturne in bojne organizacije so izkušale v kali zatreti vsako slovensko nacionalno gibanje.

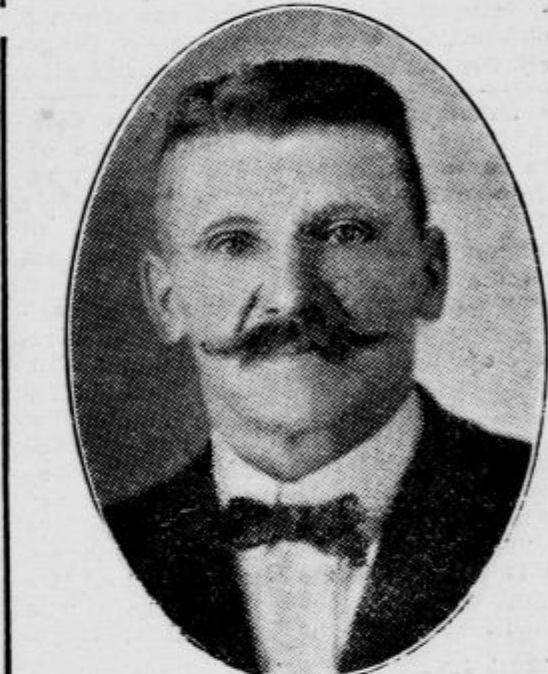
V teh hudih razmerah se je v Jeseni leta 1904. ustanovil na pobudo narodnih ljudi Sokol na Jesenicah. Med ustanovitelji je bil tudi naš jubilar, ki je v prvem letu prevzel posle blagajnika in jih uspešno vodil nekaj let. Ko je l. 1905. prvič nastopila krepka četa jeseniških Sokolov v slavnostnih krojih, je največ zanimanja vzbujala visoka postava junaškega Artlja.

Jeseni l. 1906. se je slovesno otvorila karavanška železnica v Podrožici na Koroskem kamor je na ta veliki praznik dlo mlado in staro tudi z Gorenjskega. Med njimi je bila tudi večja skupina jeseniških Sokolov pevcev v civilu. V St. Jakobu v Rožu se je vršila neka slovenska prireditve, na kateri je takratni narodni voditelj župnik Ražun potožil, da so na postaji v Podrožici nastavljeni samo nemški uradniki in da naj vsak udeleženec zahteva povratni vozni listek v slovenskem jeziku. To se je tudi zgodilo, a izzvalo je med nemškimi železničarji tudi kri in prišel se je od vseh strani napad na Slovence. Miha Artelj ni storil ničesar drugega kakor da je pri pogovoru z Jeseničanom Jernajem Zavlcinom omenil, da je napis postaje samo nemški in da slovenski napis leži na tleh. Pa je bilo dovolj. Prišel je vratar, ki je hotel Artlja s silo odstraniti. A ker mu ni bil kos, je prihitel na pomoč neki železniški premikač in začel pretepati Artlja, ki se je branil in z dežnikom neznašno prasil premikača na mezinco leveice. Zaradi tega je začel železničar Artlja biti s službeno svetilko, ki jo je dobesedno stokal na Artljevem obrazu. Ves v krvi je zahteval Artelj pomoči od orožnikov, toda nihče se ni zganil. Artelj je zahteval pritožno knjigo, a mu je niso dali, ko pa je vlak potegnil naprej, so mu io v zasmeh molili pod nos.

Ko je prispel Artelj na Jesenice, je bil takoj aretiran. Premikaču, ki ga je Artelj malce poškodoval na prstu, je izstavil neki zdravnik izpričevalo, da je smrtno nevarno ranjen. Artlja, ki je imel vso razbito glavo, pa je zdravnik napisal izpričevalo, da je lahko ranjen. Artelj je bil obsojen na tri mesece hude ječe. Ker pa ni hotel biti po nedolžnem zaprt, je na sv. Jožefa dan l. 1907. skrivaj pobegnil v Ameriko. Z Jesenic je šel ponoči peš na Dovie ter gazil sneg do pasu visoko. Pri Innsbrucku je velik plaz zasul železniško progo in je moral Artelj čakati tam v strahu dva dni, tretji dan pa je bil vlak estradiran preko Bavorske na Mühleisen in tako je Artelj prišel preko Le Havrea srečno na onstran oceana.

Zaposlen je bil v neki tovarni v državi Minnesoti dve leti. Usoda je hotela, da je takrat nastala v Ameriki huda brezposelnost, ki je vrgla na cesto tudi Artlja, ki je moral gospodarsko uničen, bolan in izčrpan nazaj v domovino, kjer so ga jeseniški orožniki takoj prijeli in odvedli v zapore celovškega sodišča, kjer je moral pretrpeti hude šikane od nadzornikov in soptnikov. Po prestani kazni je bil dalje časa oskrbnik hotela »Jasne« na Hrušici, kasneje šest let oskrbnik veleposestva barona

Borna pri Sv. Ani nad Tržičem, nato pa se je spet osamosvojil, si kupil čedno hišico in v idilični vasi Bregu pri Zirovnici na obali Save, kjer živi v miru jesen svojega življenja. Tudi sicer je Artlja tepla usoda. Pred sedmimi leti mu je utonil edini sin Mirko v Blejskem jezeru, predlansko leto pa mu je umrla še žena.

Bridkosti življenja pa Artlja niso strle. Vedno vesel živi solidno življenje marljivega obrtnika. Zelo rad hodi po planinah in je bil še lansko leto na Triglavu. Se vedno je vnet Sokol. Letos je bil izvoljen za praporščaka sokolskega društva Zirovnica-Breznica.

Naj bo jubilaru jesen. njegovega življenja posuta s cvetjem.

Verske svečanosti prekmurskih evangeličanov

Murska Sobota, 28. septembra. Prekmurski evangeličani se pripravljajo na proslavitev 450 letnice smrti reformatorja Martina Luthra. Posebno velike slovesnosti bodo oktobra v Puconcih, ki stoje kraj Murske Sobote. Obenem bo tudi proslava obletnice tamošnje cerkve, ki je ena najstarejših evangeličanskih cerkva v Prekmurju.

Lično cerkev evangeličanov v Murski Soboti so v notranjosti povsem prenovili in prav lepo poslikali. Stroške, ki so bili veliki, nosi cerkvena občina s pomočjo Evangeličanskega ženskega društva, ki je iz lastnih virov dalo napraviti umetno poslikana okna nad oltarjem.

DANES VESELA PREMIERA!

Zenski Charlie Chaplin, temperamentna in nadvse priljubljena

Any Ondra

kot

HČI POLKA

Inozemske kritike:

... zelo dražesten aparten in izredno vesel film ...
... že dolgo se nismo tako dobro zabavali, kakor smo se pri tem filmu ...
... ne samo smisel filma, temveč vsak posamezni detajl sili v smeh od solz ...
... krivi temu so:

ANY ONDRA

in OTO WALBURG, WERNER FÜTTERER, AD. SANDROCK

... krasni zunanji posnetki visokih zasneženih planin Tirolske.
... umetniška režija Karla Lamaca.
... godba skladatelja Jara Beneša.

Kot dopolnilo nov Paramountov zvočni tehnik.
Danes ob 4., 8. in 10. zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Grozdje zori,

zato v nedeljo, dne 1. oktobra, vsi na grozdni izlet v BELO KRAJINO!

Prijave in vozgarnice dobite v manufakturni trgovini F. Novak, Kongresni trg.

Domace vesti

• **Sozlatje polkovnika švabiča.** Mestno načelstvo v Ljubljani je prejelo naslednje brzojavko: »Ša Vama delim žalost, koju je Sloveniji nanela poplava. — Stevan Švabič, pukovnik, počasni gradjanin grada Ljubljane.

• **Proračun beogradske občine.** Do 20. oktobra morajo vse beogradske občinske ustanove izdelati svoje proračunske predloge, da bi se do konca oktobra lahko sestavili celotni občinski proračun za leto 1934. Letošnji proračunski predlog je znašal 362 milijonov, odoben pa je bil v višini 332 milijonov dinarjev. Proračun za leto 1934. bodo skušali prilagoditi tej višini dasi ima občina vedno večje izdatke pri socialnem skrbstvu.

• **Na zagrebških 7 vseučilišnih fakultetah** je okrog 5000 slušateljev. Največ slušateljev odpade na juridično fakulteto, najmanj pa na bogoslovno. Število slušateljev se vedno manjša. Vseh sedem fakultet ima 109 rednih profesorjev, veliko število izrednih profesorjev in docentov, 70 zavodov, 15 klinik, več knjižnic, vzorno urejeno gospodarstvo v Maksimiru, botaniški vrt in še razne druge ustanove. Tako lahko govorimo o pravem vseučilišnem mestu v Zagrebu. Začetek predavanja bo sredi oktobra. Predavanja na ljudski univerzi pa se začne že 10. oktobra in se bodo vršila dnevno do konca februarja 1934.

Kakšen pa je to gospodar, ki ne pozna svojih najlepših njiv?

In kakšen pa ste Vi rodoljub, če ne poznate divnih Slovenskih gor? Udeležite se Gregorčičevega fotoamaterskega izleta 8. oktobra! Prospekti brezplačno v Drogariji Gregorčič, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

• **Ustanovitve Jadranske straže v Cerklji.** Ustanovni občni zbor krajevnega odbora Jadranske straže v Cerklji bo v nedeljo 1. oktobra ob 11. po končani maši v občinski hiši (kaplaniji). Cerkljani so vabljani, da se obnega zbora v velikem številu udeležijo.

• **Naš parnik »Kraljica Marija« v Carigradu.** Z našim luksuznim parnikom »Kraljica Marija« je prišlo v Carigrad 266 turistov, med katerimi je zastopanih 18 narodnosti. To je pač rekord mešane publike na ladji, ki ne prevaža izselencev, temveč samo izletnike. Nadalje je to tudi dokaz velikega ugleda, ki si ga je pridobil naš krasni parnik med turisti. Med potniki je 75 Jugoslovenov — zastopnikov raznih slojev. Tako se udeležuje tega izleta tudi bivši ban savske banovine Šilović, nadalje je na ladji 40 katoliških duhovnikov, ki potujejo v Palestino.

• **Most preko Nišave,** ki bo vezal mesto Niš z okoliško občino Jagatani-Mali, je bil v četrtki izročen prometu. Most je ves iz železa, izročena naša državi na račun reparacij, za montažo, zidove na obeh bregovih ter za regulacijo reke Nišave pa je niska mesta občina izdala 1.200.000 Din. Z zgradbo tega mostu, ki bo služil osebnemu in vzornemu prometu, je postal nepotreben dosedanj leseni most, ki se je že začel rušiti zaradi starosti in preobremenitve.

• **Po katerih cestah je voziti v Zagreb.** Ljubljanska sekcija Avtoakluba obvešča: Ker je most v Krški vasi na državni cesti Ljubljana-Zagreb porušen, naj zavijejo avtomobilisti v Cerkljah (km 513) pri avtozorinji tabli »Krška vas most porušen« na desno na banovinsko cesto. Po tej cesti je voziti do Malence, kjer pridejo zopet na državno cesto (km 509). Stanje državne ceste zaradi poplavi ni trpelo ter je za avtomobilski promet, razen navedenega odseka prosta. Obenem se sporoča, da je cesta Škofljica-Kočevje prosta, od Kočevja dalje pa še vedno neprevozna.

• **Bunjevci obiskujejo svojo staro domovino.** V 16. in 17. stoletju se je iz Hercegovine izselilo mnogo Hrvatov zaradi turškega nasilja. Med prvimi so se izselili stari svobodni naseljenci ob reki Buni, ki so pozneje v svoji novi domovini v Bački med Nemci in Madžari dobili ime Bunjevci, ki jim je ostalo do danes. V subotičkih cerkvenih matrikah so bili prvi Bunjevci beleženi l. 1687. Prosvetna društva Bunjevcev, zlasti pa njihovo pevsko društvo »Neven«, iz Subotice, prireja sedaj izlete v staro bunjevsko domovino in ob izviru reke Bune bodo te dni posvetili tudi spominsko ploščo.

HOTEL IN RESTAVRACIJA KOVAČ,
Zagreb, Gajeva ulica št. 31. Telefon 73-35
Zajamčeno čisto soba po 25 do 35 Din. Prosvetna domača kuhinja, lahna naravna vina. Več in lažja vrta. Pri branju preko 24 ur 15% popusta. Priporočila lastnik DJURO PAJIC.

• **Vsem splavarjem!** Elektra Fala vjudno obvešča vse zainteresirane splavarje, da je zadnja visoka voda močno zadržala falso splavnik, tako da je splavarjenje nemogoče. Zasilno bo splavnila očiščena do 7. oktobra, do tedaj pa se splavarjenje skozi Falo ne more vršiti. S čiščenjem (bagranjem) se bo potem nadaljevalo, toda delo bo razdeljeno tako, da ostane skozi 4 tedne dva določena dneva tedensko prosta, dočim bodo ostali rezervirani za trebljenje (bagranje). Ta dneva bo elektra Fala pravčasno objavila. Vsekakor pa bo podjetje zastavilo vse svoje razpoložljive moči, da se splavnica z neprekinjenim delom čimprej očisti.

• **Tragedija v poplavljenem gozdu.** Pri vasi Lekenik blizu Siska je voda obdala gozd Bobovača in se je v tem gozdičku zbrala od vseh strani divjačina na neki višini. Vaščani in okoličani so izkoriščajo ter neusmiljeno pobijajo divjad. Od kar je gozd obdan z vodo, že pokajo tam puške, kmetje, ki se vozijo v Bobovačo s čolni, pa pobijajo zbegane in sestradane živali tudi s koli. Nad tem divjaštvom se je strašno razburjal tudi lovski čuvaj Mato Selak in ko so v sredo zvečer tatovi divjačine še bolj kakor poprej pustošili v gozdu, se je odpravil tja oborožen s puško. Ob robu gozdiča je med drugimi spoznal znanega divjega lovca Perovića, ki se je obnašal kakor vodja pokončevalcev bedne divjačine. Lovski čuvaj je vplil nad njim in ker divjanje ni prenehalo, je oddal strel, ki je bil namenjen sicer v svaro, a je Perović vendarle zadel v prsi. Seljak je takoj priškolil k ranjenemu divjemu lovcu, ki je kričal: »Ublj si me!« Čuvaj je še enkrat vprašal: »Ali sem te res zadel?« In ko je potem Perović še enkrat ponovil, da ga je ubil, se je lovski čuvaj brez besede obrnil, postavil puško med noge, naslonil čep pod brado in sprožil. To se je zgodilo v nekaj trenutkih pred očmi mnogih kmetov. Nesrečni lovski čuvaj je bil takoj mrtev, težko ranjenega Perovića pa so odpemili v bolnišnico v Sisku.

• **Celjana, ki potujejo na pleskarskih festvah,** Frano Jergelc in Frano Puhlin sta v sredo dospela v Bjelovar. Dosedaj imata za seboj že 290 km nenavadnega potovanja, ostane pa jima še 352 km namenjene poti od Celja do Beograda. Iz Bjelovara sta krenila proti Virovitici, potem pa jo bosta mahala preko Osijeka v Beograd.

• **Tragedija razočarane zaročenke.** Na obali Palica v Subotici so našli truplo Milice Mihačević, hčerke krznarja iz Vukovarja. Deklica je bila gost v Subotici in je v ponedeljek zvečer skočila v Palic, kakor vse kaže, zaradi nesrečne ljubezni. Letošnjo pomlad je bila zaročena z nekim bančnim uradnikom. Ker pa so starši ženi na zahtevah, da se dota izplača še pred poroko, je užaljena deklica ženinu pisala pismo, s katerim je preklicala zaročilo.

• **Zanimiva zapuščinska pravda.** Povojni kaos v gospodarskem življenju in devalvaciji denarja kakor tudi velike spremembe v vrednosti nepremičnin so vzrok mnogih sporov pri dedščinah. Zanimivo zapuščinsko pravdo rešuje novosadsko okrožno sodišče. Neki kmet iz okolice se pravi da zapuščinski delež po očetu, ki je umrl že leta 1914. na boljšico. Po njegovi smrti zemljišča niso razdelili, ker je vse skupaj vodil še stari oče, ki je umrl pred 10 leti. Tožitelj so ostali dediči ves čas odpravili, niso mu pa mogli seveda vzeti zakonitega zapuščinskega deleža, ki mu je bil pri sojen po očetovi smrti s 13 orali zemljišča. Oral zemljišča je bil tedaj po 500 kron in bi njegov delež po tedanji odmeri in cenitvi znašal sedaj okrog 1600 Din. S tem moč seveda ni zadovoljen in zahteva protivrednost 13 oralo zemlje po cenitvi iz leta 1923, ko je bilo zemljišče razdeljeno. Ta protivrednost bi znašala tako okrog 350.000 Din. Sodišče je razsodilo, naj se izroči tožitelju dedščina v naturi, torej 13 oralo zemlje. Njegova zahteva po dedščini v denarju je bila odbita, ker so cene zemljišč od leta 1923. v toliki meri padle, da bi vsi dediči prišli na beraško palico, če bi morali izplačati 350.000 Din. Tožitelj bi imel seveda rajši denar in si je vzel rok za premislek, ko so mu prisodili delež dedščine v zemljišču.

• **Umor zaradi dedščine.** V vasi Bell potok pri Kruševcu je umrl v sumljivih okoliščinah posestnik Antić, vojni invalid. Žena je pripovedovala, da je padel in si razbil glavo. Ker pa so bili v hiši čisti prepri, so orožniki preprečili pogreb in komisijska je ugotovila, da je bil Antić umorjen. Zaprti so ženo, pastorka in še neke druge, v hiši bivajoče sorodnike pod sumom, da so umorili posestnika Antića, ker je nameraval napraviti oporoko v korist nekih drugih sorodnikov. Pastorek je zločin že pri znan, vsi drugi pa odločno tajijo.

• **Otvoritev novih tečajev.** Dopisna trgovska šola v Ljubljani odpira na željo številnih prijateljev dopisnega izobraževalnega pokreta nove tečaje 12. oktobra. Šola, ki je splošno priznana in cenjena po svojih uspehih, poučuje dopisnim potom nemščino, francosčino, italijanščino, knjigovodstvo, stenografijo, itd. Opozarjamo vse prijatelje izobrazbe, da se okoristijo s to priliko, kajti vodstvo šole nudi tudi v tem roku izjemne ugodnosti za vpis. Podrobna pojasnila daje brezplačno vodstvo Dopisne trgovske šole, Ljubljana, Pražakova 8-II.

• **Tovarna Joe. Reich sprejema mehko in škrobijeno perilo v najlepšo izdelavo.**

• **Veliko izbiro tehničnih potrebščin** nudi po najnižjih cenah trgovka M. Tičar, Ljubljana, Selenburgova ulica 1. Sv. Petra cesta 26.

Iz Ljubljane

u. **Volitve v Delavsko zbornico.** Opozarjamo vse zaupnike, da smo razdelili volilne imenike za posamezne okraje pristojnim volilnim odborom. Zato naj se vsi obrnejo na okrajne volilne odbore, kjer bodo dobili potrebna navodila za nadaljnje delo. Priporočamo vsem članom in prijateljem volilnim odborom in nameščenci, da storijo vse za popolno zmago list nacionalnega nameščenstva in delavstva. Zavedati se moramo, da je sedanjí čas najbolj odločilen in da celokupna javnost pričakuje, da bomo znali poudariti nacionalni značaj Delavske zbornice. Za glavni volilni odbor: Tajništvo Narodno strokovne zveze.

S tonfilmsko kamero

v gorice ter ogled Rogaske Slatine.

Poseben vlak odpelje v nedeljo ob 5.20 uri.

Vozne karte dobite za ceno 40 Din samo pri

Joško Šmuc, Wolfova ulica

u. **Jadranska straža poziva vse svoje članstvo,** da se v čim večjem številu udeležijo akademije drevi ob 20. v unionski dvorani, na kateri bo imel svoje predavanje predsednik združenja dobrovoljcev slepi podpolkovnik Lujo Lovrić. Vstopnine ni, pobirali se bodo le prostovoljni prispevki. Čisti donos je namenjen rudarski decii.

u. **Alpeka simfonija.** Danes ob 14.15. ZKD zimsko-sportni film v Elitnem kinu Matic. — Prijatelj belega sporta in zimske narave bodo gotovo veseli zimske-sportne vellefilma »Alpeka simfonija« ali »Bob 13« kakor je imenovan v Nemčiji in Avstriji, kjer je vzbudil vsesplošno občudovanje neke sportnikov, temveč najširši plasti prebivalstva. Film je bil izdela v Švici ob sodelovanju najboljših smučarjev in vozačev pri nas še malo znanega »Bob«.

Zimske krasote so pričarane v tem filmu na izredno uspešen način, vsebina filma je izredno napeta, deloma tudi kratkoročna, fotografija je nad vse uspešna, poleg tega pa je omeniti še izvrstne slagerje in glasbeno spremljavo filma, izdelano po znamenitem skladatelju dr. Beccu. V glavnih vlogah filma nastopata Werner Fütterer in Gretl Theimer. Predstavi danes in v soboto ob 14.15. ob najnižjih cenah.

NEKAJ POVSEM POSEBNEGA

Je preizkušena liličina mlečna krema PARACELUSUS. S svojim nedosegljivim milim delovanjem na kožo se ta krema izkaže kot idealno sredstvo za nego lepote. Zahtevajte izrečno Paracelus liličino mlečno kremo in energično zavrnite, če se vam nudi kakšna slična krema. PARACELUSUS k. d. ZAGREB 3.

u. **Izletniški vlak Ljubljana-Karlovac** s 50% popustom izostane v nedeljo dne 1. oktobra, ker bo vozil po naročilu društva »Bela Krajina« posebni vlak Ljubljana-Metlika z dvotretnjskim popustom.

u. **Zaključna seja pripravilnega odbora I. kongresa Zveze mladih intelektualcev** bo v nedeljo 1. oktobra ob 11. dopoldne v lokalni Dopisne trgovske šole v Pražakovi ulici 8-II. Na dnevnem redu so poročila odborov in slučajnosti. Za člane odbora udeležba obvezna.

u. **Na strokovni nadaljevalni šoli za mehanske-tehnične obrti na Ledinu** bo naknadno vpisovanje za vse tri razrede v nedeljo ob 9. do 11. Opozarjajo se oni mojstri, katerih učenci se preteklo nedeljo niso odzvali vpisovanju, a še posebej oni, ki imajo učence-novice za vpis v I. razred obrtne nadaljevalne šole. S seboj je prinesiti zadnje šolsko izpričevalo in učno pogodbo, poleg tega še 22 Din kot vplačilo in učnino za mesec oktober. Upraviteljstvo.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefov« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja.

u. **Za izlet v Belo Krajino** se prijavite takoj v manufakturni trgovini F. Novak, Kongresni trg 15, ker bo sprejemanje prijav v soboto zaključeno. Cena za izlet z vožnjo in prehrano je 78 Din. Vozovnice za ta vlak in vse ostalo potrebno dobite le v trgovini Novak in jih na kolodvoru sploh ne bo mogoče dobiti, ker je to poseben vlak društva »Bela Krajina«. Izrabite ugodno priložnost.

u. **Vpisovanje v gospodinjstvo** nadaljevalno šolo v Mostah pri Ljubljani bo v nedeljo, 1. oktobra ob 10. do 12. ure v šoli.

u. **Družba sv. Cirila in Metoda** je prejela po upravi »Jutra« 100 Din, ki jih je daroval g. Alojzij Strekelj iz Biograda namesto venca pokojnemu g. Strekelju. — Iskrena hvala.

u. **Ljubljanski Sokol priredi v soboto 30. t. m. ob pol 7. zvečer** v magistratni dvorani skupno zaključno sejo slavnostnega in zletnega odbora. Ob pol 9. zvečer istega dne pa bo v kolodvorski restavraciji pri br. Majcenju družabni večer — sestanek vseh, na zletu sodelujočih.

u. **Društvo Tabor** vabi svoje članstvo in prijatelje, da se udeležijo današnje dobrodelne akademije Združenja dobrovoljcev.

u. **Preporočilci Vsi, ki igrajo pri igri »Jakob Rudac«** v Novem mestu, morajo pri igri danes ob 17. h generalki. Udeležba je strogo obvezna. — Odhod v Novo mesto: za igralce ob 11.50, za vse ostale pa ob 16.30, vsi pa morajo biti četrt ure pred odhodom vlaka zbrani na kolodvoru.

u. **Zabavni večer** bo priredilo društvo Tabor v soboto 30. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Petje, godba, srečolov, ples itd. Dobičje je namenjen brezposelnim. Pridite!

u. **Skupina bojevnikov Trnovo-Ljubljana** na poziva vse bojevnike, naj se udeležijo predavanja tovariša dobrovoljca polkovnika Luja Lovrića, ki bo 29. t. m. v veliki dvorani hotela »Unionac«.

u. **Vojni invalidi** Drevi bo v unionski dvorani predaval slepi naš tovariš invalid podpolkovnik Lujo Lovrić, ki je predsednik Združenja dobrovoljcev iz Beograda. Na poti iz Casablanca, kjer je sodeloval kot delegat v bojevniki zvezi Fidac, se je ustavil pri nas, zato mu želimo prijetno dobrodoščilo. Kot tovarišem je vsakomur od nas dolžnost, da se udeležijo njegovega predavanja. Vstopnine ni, pobirali se bodo le dobrodelni prispevki. Oblastni odbor UVI.

u. **Operna pevka prof. Jarmila L. Gerbičeva** pričenja s privatnim poukom 1. oktobra. Poučuje klavir, solopetje, teorijo in deklamacijo, od prvih začetkov do popolne izobrazbe. Vpisovanje in tozadavna pojasnila v soboto 30. t. m. in v nedeljo 1. oktobra ob pol 12. do pol 13. in ob 14. do 16. v Čevljarski ulici št. 1. II. nadst. — Pouk jezikov (francosčine, angleščine, nemščine) za posameznike in v skupinah. Prijave v Beethovnovi ulici 7, pritičje ob 18. do 19. ure.

u. **Društvo Tabor — pevski zbor.** V soboto nastop, zato drevi vsi na vajo.

u. **Plesni odsek Sokola I. na Taboru** otvori v nedeljo 1. oktobra svojo plesno šolo pod vodstvom plesnega mojstra g. Jožeta Košiča. Sodeluje The Falcone jazz. Vstop samo proti vabilu. Kdor pomotoma ne bi prejel vabila, naj blagovoli reklamirati v društveni pisarni Sokola I. na Taboru ob 18. do 19. ure.

u. **Avtopodjetje Pečnikar** prične s današnjim dnem na progi Ljubljana-Sušak zopet redno obratovati.

u. **Trije poškodovanci.** Kleparski mojster Jože Mihelič se je peljal večerj zjutraj z motornim kolesom od Zmajkega mostu po Rešaljevi cesti, kjer mu je prišlo nasproti na križišču tovorni avto, naložen z gramozom. Nastal je karambol, Mihelič je odletel na tla in se hudo poškodoval po vsem životu in dobil hude praske tudi po obrazu. Mihelič, ki stanuje v Kosturji ulici 8., so prepeljali z reševalnim avtom v splošno bolnišnico. Hud karambol kolesarja z avtomobilom se je pripetil predinočnim tudi v Št. Vidu nad Ljubljano. Ivan Bončar, 23 letni mizarški pomočnik iz Podgora, se je vozil s kolesom proti Št. Vidu, v mraku pa mu je pripeljal nasproti Pibernikov avto z Broda. Avtomobil je zbil kolesarja po tleh in se je Bončar hudo poškodoval na glavi. Razbite ima vse čeljusti. V splošno bolnišnico so večerj pripeljali še 52 letnega delavca Ivana Šribarja iz Štepanje vasi. Že pred dnevi ga je nekdo premikal v Štepanji vasi in mu zlomil več reber. Šribar se je lečil doma, večerj pa je v Mostah padel in je v rebrih znova začutil silno bolečino.

u. **Mladi prosjaki, ki kradejo žarnice.** V bežigradskem okraju se že dalje časa pritožujejo hišni posestniki, da jim izginjajo žarnice, zlasti iz vež. V zadnjih dneh so bile odnešene žarnice iz 10 hiš, iz nekaterih kar po več komadov. Kradejo neznani mladi pobalniki, ki prihajajo v hiše pod raznimi pretekami, najraje pa beračijo.

u. **Vlom v barako.** V sredo okrog 20. je bil izvršen v stanovanjsko barako ob Poti na Rakovo ješlo drzen vlom. Neznanci so odnesli v baraki stanujočemu Josipu Kuncu, ki se je mudil takrat nekje zunaj dobro ohranjeno črno suknjo, kompletno

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj zjutraj dosežete normalno lahko izčiščenje, če vzamete prejšnji večer 2-3 dražeje ARTINA. Dobičje se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlice po Din 8.—

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

črno obleko, 5 moških araj, par čevljev, nikelnasto uro s srebrno verzičco, dežnik in še različno perilo v skupni vrednosti okrog 2000 Din. Zaslodovanje tatov je ostalo brezuspešno.

u. **Zaloten pri tatvini.** Trgovec Edvard Kovač je imel predinočnim opravka v Tavčarjevi ulici št. 2, kjer je postavil v vežo svoje kolo. Nekako ob 19.15 pa je stopil v vežo in opazil poleg kolesa neznanega mladeniča, ki je baš odvijal s kolesa dinamometar. Kovaču se je posrečilo fanta prijeti in ga izročiti stražniku. Bil je mlad mehanik, ki se je izgovarjal, da je prišel baš te dni prav na tak način ob svojo svetilko v Tomišlju.

u. **Okradena trafikantka.** V trafiko Franje P. v Gradšču je prišel predčerašnjim zarana neznanec, smuknil k odprtemu predalu in izmaknil iz denarnice 1000 Din. V denarnici je bilo še nekaj tisočakov, ki jih je pa upošteval, tatiti pustil. Tatvina je bila izvršena v hipu, ko je odšla trafikantka k okencu za izdajanje tobacnih izdelkov in ga odpirala. Njej je že nekajkrat zmanjkalo po nekaj majših bankovcev, zadere pa ni prijavila. Za to se je odločila šele sedaj in označila kot osumljenca nekake pohajaka, ki čisto prihaja v tisto hišo.

Iz Maribora

u. **Kam spada delavnica državnih železnic.** Pri reklamacijah v volilne imenike občine Studenci se je vnel zanimiv spor, ker so nekateri stalni uradniki in zvaniki iz delavnice državnih železnic zahtevali vpis v imenik občine Studenci, češ, da je delavnica na teritoriji studenške občine. To je sicer res in je to katastrska uprava potrdila, vendar se reklamacijski odbor ni mogel strinjati, ker volilni zakon govori o službenem sedežu, ki pa je za delavnico le v Mariboru. To dokazuje že dejstvo, da je državna uprava priznala uslužbenecim II. druginjski razred in jih je leta 1931 vpisala v svoje volilne imenike mestna občina mariborska.

u. **Cercle français.** Francoski krožek v Mariboru odpira zopet naslednje francoske tečaje: 1. Francoski otroški vrtec za otroke od 5. do 6. leta in tečaje za deco osnovnih šol ob ponedeljkih, sredo in petkih ob 15. do 16. ure v Cankarjevi ul. 5; — 2. Ponavljalne kurze za mladino, ki se učijo francosčine v šoli, ob ponedeljkih in četrtkih ob 14. do 15. ure v Cankarjevi ul. 5, in ob torkih in petkih ob 8. do 10. ure v Gregorčičevi ul. 7; — 3. Tri. po potrebi štiri kurze za odrasle ob torkih in petkih ob 18. do 19. ure v Gregorčičevi ul. 7; — 5. Posebne kurze v manjših skupinah po dogovoru. — Vpisovanje je od 2. do 7. oktobra v tečajih samih ob zgoraj označenih urah. — Pri vpisu se plača članarina 40 Din za leto 1933/34, za vsak naslednji mesec pa v prvem tednu meseca šolnina 40 Din, v ponavljalnih kurzih pod točko 2 pa 30 Din. Za dva ali več bratov ali sester se šolnina primerno zniža. Vsa pojasnila o kurzi in o krožku vobče se dobijo v društveni čitalnici, Gregorčičeva ul. 7, ob sredo ob 17. do 19. ure.

u. **Nepojasnjena smrt.** Pred mesecem smo poročali, da je našel neki voznik na državni cesti blizu Hoč, nekake nezveste osebe moškega, starega okrog 60 let. Voznik je nesrečnega naložil na voz in prepeljal v mariborsko bolnišnico, kjer je dva dni pozneje umrl. Ker ni bilo na trupu znakov nasilne smrti, ga niso raztelesili. Uprava bolnice je ugotovila doslej, da je bil pokojni neki Albin Postrak, ni pa mogla nikjer dobiti natančnejših podatkov o njem. Zaradi tega prosi predstojnika mariborske mestne policije, naj bi dotični ki bi mu bilo o pokojnem Postraku kaj znanega, javilo to policiji, ali pa najbišjo orožniški postaji.

u. **Lovčeva nezgoda.** V Hočah se je predčerašnjim podal 20 letni Avgust Fuki na lov. Ko je na nekem drevesu opazil ververico, je nameril puško in sprožil. Na nesrečo pa mu je puška odpovedala, zato je ponovno napel petelina, kar pa je bilo usodno za mladega lovca. Razneslo mu je puško in mu razmesarilo obraz in levo roko. Zdravi se v bolnišnici.

KULTURNI PREGLED

„Sonata strahov“ v ljubljanski drami

Strindbergova »Sonata strahov« v režiji Cirila Debevega je bila med letošnjimi dramskimi premierami višek v dvojnem oziru: dobili smo igralsko in režijsko dovršeno predstavo in teater je bil prvič menda do zadnjega kotička poln. Občinstvo, ki je izostalo od otvoritvenih večerov, je napolnilo bišo za abnoma: dokaz, da si je naše Narodno gledališče v teh majavih, nezanesljivih časih znalo nadv občinstvom zagotoviti krepak, številen kader stalnih obiskovalcev.

»Sonata strahov« je grozotno, nasilno delo, ki ne zajema realne, življenjske problematike, temveč se odigrava na mejni črti onstranskega sveta. »Strašna je kakor življenje«, pravi Strindberg sam o svoji drami (»Gledališki list za premiero«), »kadar pa deo človeku laskine z oči in vidi »Das Ding an sich«... kar mi moje lastne duše med delom ni omražilo, to je religija (= zveza z onstranstvom), moje upanje na boljše življenje: in moje trdno prepričanje, da živimo v svetu neumnosti in prevar, iz katerega se moramo preboreti... Pri pisanju sam trpel in roke so mi krvavele (dobečno)... Jaz sem sam komaj vedel, kaj sem napeljal, alutlil pa sem nekaj vzvišenejšega, kar me je pregrozilo...« Iz razbolele

duše genija vro tu prividi, da se v njih odloči borba med dobrim in zlim, med smislom in nesmisлом. Človek, pribit na križ, išče tu dobroti poslednjega, popolnega izraza. In kakor je menda že od nekdaj res, da se vse stvari, ki jih na premoreje naš besa, najdejo na zemlji, tako tudi Strindberg med svojo večnostno, a absolutno problematiko zastavlja vprašanja, ki so privlela iz njegove čisto lastne, čisto osebne tragedije. Genij človeka se bje tu za svojo najosnovnejšo pravico in za svojo najusodnejšo dolžnost — za pravico in dolžnost do osebne gotovostne reda. Tako nas tudi danes še pretrese »Sonata strahov«, dasi sta se etos in smisel v tem času premaknila daleč z linij strindbergovske borbe za boga.

Debevega prizretiv je predložila težko dajanje v najbolj dogmami podobli. Režija je a to premiero dosegla letos svoji mojsktrski višek. Debevec je oblikovalec dovolj tankega, prefinjenega duha, da najde tudi skritim, samo mišljenim stvarim živga izraza. V luči in besedah, v gestah in dejanju je »Sonata strahov« šla mimo nas, da si občutili vso žalost in obup in vso neskončno lepoto človeške borbe pod solncem. — Vse, kar je mogoče, so dali igralci. Skrbnišek je dal a svojim likom starca izraza najbolj neusmiljenj tragičnosti, ki je zajeta v tej čudni, brezdanji, da-

ne težko domisljivi figuri. Studenta, ki hodi skozi strahotni kaos drame kakor rahel božji žarek, je s prijateljem tonom in zadržano igro dogmami predstavil Debevec. — Marija Vera je bila grozotno grandiozna Munija, Polkovnika je z vsa fineso igral Kralj. Oba lakajja v skrivnostni hiši — Plut in Potokar — sta z ubrano igro vezala svetlove in dogodke. Harmonično celoto, kar je bila vsa igra od začetka do kraja, pa so ustvarjali prav vsi — saj v »Sonati strahov« niti nismo ulegli niso epizodne: Rakarjeva in Medvedova, Boltarjeva in Slavčeva, Sancin in Jerman.

„Luiza“ v ljubljanski operi

Zdelo se je, da preko St. Saensa, tega najvzvišjega francoskega eklektika, žigar muzika se je ozirala rajs v preteklost nego v bodočnost, umetnika široke enciklopedične kulture, ni pota naprej. Toda Alfred Bruneau je v svoji operi Le Reve odprl novo epoho v operni muziki. Z njim se je rodil novi stil močno akcentirane dramatičnosti v operi, ki je morala zrevolucionirati od eladokobne lirike nagbite bolne duhove. Za Bruneaujem je sledil Charpentier, katerega Luiza je takoj z velikim uspehom pričela rivalizirati a priljubljenostjo Manon in Carmen pri publiku. Vsebinska nov tega glasbenega romana je veled tedanje smelnosti svojega realizma, ki posega v prečo srednjee socialnih, za sedanjoo dobo skoro že rešenih problemov, naravno vzbudila gorčo

interes, prebudila iz letargičnega sna duševne lenobe, povzročila onemoglo kritiko ogorčenosti v organizir

Najslajša opereta skladatelja
PAULA ABRAHAMA
SREČNA SRCA
Film je poln humorja, nepozabnih
popularnih popevk. V gl. vlogah:
Magda Schneider, Hermann Thi-
mig, Lee Parry in Georg Ale-
ksander.
Samo še danes ob 4., 7. in 9. uri.

JUTRI PREMIERA:
Szöke Szakall
kot
Omahljiva devica
Bomba smeha!
Zvočni kino Ideal

Izlet na Kaplo. Preteklo nedeljo nam je dejal preprečil izlet na kobanske planje. Kljub temu so nas pričakovali, ker na Kobanskem ni bilo znanih nalivov. Vreme je bilo prijetno, v nedeljo 1. oktobra z jutranjim vlakom do Brezna. Odbor SPD klub »Meja« se odpravila v soboto popoldne, ker se bo z domačinom posvetoval na posebi seji o položaju v obsejnih ozemljih. Vsi odhodniki se napotajo, da se po-
boda sigurno udeležijo, zlasti pa so vabljivi vsi prijatelji obsejnih ljudstva! Z nami gre tudi pevsko društvo »Jadrane« Meja.
— **Negodna otroka.** Zasebnica Pavla Lepenikova, stanujoča na Koroški cesti, je prinesla na reševalno postajo svojega 2-letnega sinčka Valterja, ki se je po nesreči vsedel v lonec kropa in se hudo opeknel na zadnjem delu. Ker so bile opekline zelo nevarne, so prepekljati reševalci otroka v bolnico.

a—Priznane tatvine. V Mariboru so se zopet pojavili tatovi koles. Tatinsko dvojico se je sicer posrečilo aretirati teženjskim orožnikom, ostali pa se še sprotito skrivajo. Predvčerajšnjim je zmanjkalo iz veže tukajšnje realne gimnazije »Peugeot« kolo dijaku Francu Benedičiču, vredno okrog 1600 Din. Kolo ima evidenčno številko 9.869. Iz veže tukajšnje bolnice je bilo nadalje ukraden kolo hlapcu Martinu Markužu, vredno 800 Din, posetniku Antonu Prelcu iz Selnice pa na sejmšču 1100 Din vredno kolo, z evidenčno številko 33.156. V noči na preteklo sredo so neznanji vlogilci obiskali mizarsko delavnico Ignaca Domanjka v Volkangovi ulici in odnesli razno orodje ter druge predmete v skupni vrednosti okrog 900 Din. S plenom so izginili brez sledu.

Iz Celja

e—Poziv celjskemu prebivalstvu! Ker se širijo po velikih poplavih nalezljive bolezni, opozarja mestno načelstvo v Celju prebivalce onih stanovanj, ki so bila poplavljeni, da stanovanja temeljito očistijo, očistijo in prebelijo, tla in pohištvo pa pomijajo s primernim desinfekcijskim sredstvom, n. pr. lizolom. Obkole in perilo je treba znositi na sonce. Vodo je treba jemati izključno le iz vodovoda.

e—Opozorilo obrtnikom. Vse imetnike obrti, ki so utrpeli škodo zaradi zadnje poplave, opozarja okrožni odbor obrtniških združenj v Celju, da se oglašijo v pristojnih obrtniških uradih in dajo na zapisnik vso po poplavi povzročeno škodo, in sicer ločeno glede škode na zemljišču, stavbi ali pa strojih, orodju, materialu in gotovih izdelkih. Skrbijo naj, da dobijo prepise uradnih ugotovitev nastale škode, da lahko te prepise uporabijo pri svojih davčnih napovedih. Pri odmeri davkov (zemljarine, zgradarine in pridobnine) pridejo v poštev edino le uradne ugotovitve. Ne čakajte, da boste pozvani, marveč se sami pobirajte za svoje interese!

e—Otvoritev nove sezone v gledališču. Zaradi očiščenja gledališča in popravil poskodb, ki jih je napravila poplava v poslopiju, je otvoritvena predstava preložena od 3. predvidoma na 10. oktobra. Gostovala bo ljubljanska drama z veseloigro »Okence«, ki je dosegla povsod, kjer je bila vprijetna, velike uspehe in priznanja. Zaradi te preložitve je podaljšan rok za prijave abonentov do nedelje 8. oktobra. Vsi prijatelji gledališča so vabljivi, da stopijo v krog stalnih gledaliških obiskovalcev. Cene so tako nizke, da se lahko vsak posluži abonmana. Dosedanje prijave so prav dovoljne, kažejo pa, da je največ zanimanja za gledališče med najmanj imovitimi sloji.

e—Strokovna gostilničarska nadaljevalna šola v Celju. Vpisovanje bo v torek 3. oktobra ob 14. v pisarni deške meščanske šole. Vpisati se morajo brez izjeme vsi gostilničarski, hotelirski ter kavarniški vajenci in vajenke, ki bivajo v razdalji do 4 km izven Celja. Podrobnosti se bodo izvedele pri vpisovanju.

e—Zimski delovni čas v brivnicah. Brivnice in frizerski saloni bodo od 1. oktobra dalje odprti ob delavnikih od 7.30 do 12.30 in od 14. do 19. ob sobotah od 7.30 nepretrgoma do 20. ob nedeljah pa od 7.30 do 11. dopoldne.

e—V celjski bolnišnici so umrli: 66 letni brezposelni delavec Franc Skok iz Dobletine pri Letčici ob Savinji, 67 letni vinar Franc Pirš iz Lekmarja pri Sv. Stefanu pri Šmarju in 14 letna krojačeva hčerka Rozalija Povšetova iz Nove vasi pri Celju. Povšetova je podlegla griži.

e—Zrtve nesreč in napadov. V sredo je neki mož napadel 44 letnega kočarja Stefana Boršiča na Humu ob Sotli in ga pretepel z bičem. Boršič je dobil obšutne poškodbe na desni nogi. Istega dne je padel 57 letni Albin Ermenec, brezposeln usnar brez stalnega bivališča, z nekega skednja in si težje poškodoval desno nogo. V sredo je priletel 44 letnemu delavcu Francu Osteršku od Sv. Lovrenca pod Prožinom pri delu kos železa na čeljust in ga obšutno poškodoval. V Zsumu pri Šmarju je 27 letni dinar Franc Rožič povzročil mlin. Pri tem ga je zgrabilo vreteno in mu odtrgalo polovico desnega prsta. V Šmartnem ob Paki je padla 42 letna dinarica Uršula Mandelčeva tako nesrečno s čeljusti, da si je zlomila levo nogo nad stopalom. Poškodovanci se zdravijo v celjski bolnišnici.

e—Od doma je pobegnila 26. t. m. do-
poldne 35 letna, nekoliko slaboumna po-
sestnikova hči Ema Zuračeva iz Javorja
pri Slivnici. Zuračeva je visoke, šibke po-
stave, kostanjevih las, na glavi ima ruto
in na krilu predpasnik. Izgleda, da je po-
begnila z nekim neznanim moškim.
e—Kino Union. Danes ob 20.30 zvočna
veseliga »Ljubec« in treba razumeti in
dve zvočni predgri.

Naše učiteljstvo

za poplavljenice

Ljubljana, 28. septembra.
Vso pogubnost poplav v dravski bano-
vini uvideva zlasti naše učiteljstvo, ki je
v najožjem sožitju s prizadetim ljudstvom.
Ljubljanska banovinska sekcija JUJ je
dobila od svojih članov poročila o obup-
nih razmerah na podeželju, zato je izdala
na svoje članstvo naslednji priporočil:
Učiteljstvu dravske banovine! Naš na-
rod je zadela v zadnjih dneh s poplavo
težka nesreča. Teža udara se vidi šele se-
daj, ko vode padajo in se kažejo vsa upo-
stojanja. — Narod stoji ponekje bešen in
obupan ob ruševinah svojih domov. Po-
nekeje je zadela težka usoda cele vasi. Ob
tej priliki je na mestu, da priskoči narodu
tudi učitelj na pomoč, da z njim deli ču-
stva ter stavi svoje sile na razpolago za
olajšanje gorja. Na podlagi podrobnega
dela in dobrih delnih akcij stori lahko mno-
go ravno učiteljstvo. Zato se obrača sek-
cija do vseh učiteljev in učiteljev v drav-
ski banovini, da stavi svoje sile v službo
olajšanja usode narodu ter dajo v vseh kra-
jih inicijativno za osnove odborov, ki
bodo zbirali prispevke v denariju in naravi
za težko prizadeto prebivalstvo. V pomoč
njih odborih, ki naj obstoje iz čim širšega
kroga prebivalstva, naj vsi sodelujejo. —
Poseben apel obračamo do učiteljev, ki po
svoji prirodi, po svojem srcu in po svoji
naravi v takih primerih lahko store mnogo
in so že neštetokrat pokazale večjo po-
žrtvovalnost od moških. Odbore sreskih
učiteljskih društev prosimo, da pospešijo
to akcijo ter v to svrhu stopijo s poedin-
ni člani v stik. Usoda naroda je naša us-
da — zato na delo!

Mladina brez šolskih knjig

Ljubljana, 28. septembra.
Pouk na srednjih in meščanskih šolah
traja že dobra dva tedna, vendar je uč-
ni močnem otežkočen. Prav tako pa je
spet otežkočeno učenje mnogim dijakom
in dijakinjam. In to vse zaradi občutljive-
ga pomanjkanja učnih pripomočkov, v
glavnem zaradi pomanjkanja učnih knjig.
Če kje, se baš v tem zrcali siromaštvo
naših ljudi; premogajo je staršev, ki pri
najboljši volji niso v stanu nabaviti otro-
kom potrebnih učil.

Na socialno političnem uradu v Mest-
nem domu se zglaša dan za dnem po 30
do 40 strank, ki prosijo prispevkov za na-
bavo šolskih knjig. Za svoje šolarje prosi-
jo delavci, starupokoje, brezposelni
obrtniki, preselajo plačani javni in zaseb-
ni uslužbenec. Nabava vseh knjig, recimo
za meščanski razred, znaša okroglo 500 di-
narjev. Te vsote ne zmore vsakdo. Pa se
pridružijo pri vpisu še takse in še ti in oni
izdatki. Revščina je med starši narasla
tako, da prosijo i za zvezke in druge šol-
ske potrebščine.

Mestni socialno politični urad vrši svojo
dolžnost nazivlje pomanjkanju sredstev.
Seveda je nemogoče ustreči vsem prosti-
cem, kajti skromni kredit je bil izčrpan
že lani. Urad je dobil nekaj sredstev iz
naklonila poljske parlamentarne delega-
cije, nekaj uporabnih knjig pa je imel v za-
logi še od prej. V celem je bilo razdelje-
nih že nekaj nad 100 knjig, v nadaljevan-
ju pa se bo moglo ustreči samo še malemu
številu skrajno potrebnih. Izbirati iz šte-
vilu hudo potrebnih najpotrebnejše, ni la-
hko delo. V tistih sobah je čuti samo tožbe,
vzdihne se mešajo s solzami. To pa vse za-
to, da bi mogla pogledati mladina lepši
bodočnosti v obraz.

Radio

Petek, 29. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45:
Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. —
18: Plošče. — 18.30: Radio - orkester. —
19: Sokolsko predavanje. — 19.30: Izleti za
nedeljo. — 20: Prenoš iz Zagreba. — 22:
Čas, poročila, radio jazz.
BEOGRAD 16: Violinski koncert. — 19:
Orkester. — 20.30: Prenoš koncerta iz Za-
greba. — 22.30: Plesna glasba. — **ZAGREB**
12.30: Plošče. — 20.30: Violinski koncert.
— 22: Operetna glasba. — 22.40: Godba za
ples. — **PRAGA 19.25:** Prenoš iz Brna. —
20.10: Zabaven program. — 21.30: Komor-
na glasba. — **BRNO 19.25:** Haydnova gla-
sba. — 20.10: Prenoš iz Prage. — 21.30:
Klavirski koncert. — **VARSAVA 20:** Sim-
fonični koncert. — 21.10: Nadaljevanje kon-
certa. — 22: Plesna glasba. — **DUNAJ 12:**
Lahka godba. — 17.25: Brahmsove komor-
ne skladbe. — 20.30: Marioneta in grole-
ske. — 22.25: Barska muzika. — **BERLIN**
20.35: Orkestralni koncert. — Plesna gla-
sba. — **KÖNIGSBERG 21.10:** Simfonični
koncert. — **MÜHLACKER 20:** Operni ve-
čer. — 22.20: Lahka in plesna glasba. —
BUDIMPESTA 17: Orkester. — 18.30: Zbo-
rovski koncert. — 20: Opera »Sevilski bri-
ve« na ploščah. — 21: Jazz. — 22.15: Kon-
cert komornega orkestra. — 23.15: Lahka
in plesna glasba.

Sobota, 30. septembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45:
Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 18:
Plošče. — 18.30: Zabavno predavanje. —
19: Ljudski nauk o dobrem in zlu. — 19.30:
Pregled znanje - političnih dogodkov. —
20: Prenoš iz Bratislave. — 22: Čas, poro-
čila, radio jazz.
BEOGRAD 17: Plesna glasba. — 20:
Opera »Kotlanec«. — 22.30: Ciganska god-
ba. — 23: Plesna glasba na ploščah. — **ZA-
GREB 12.30:** Plošče. — 17: Godalni trio. —
20: Prenoš operete iz Bratislave. — 22.40:
Plesna glasba. — **PRAGA 19.30:** Prenoš
operete »Viničarjeva nevesta« iz Bratisla-
ve. — 22.15: Lahka godba iz Morav. Ostra-
va. — **BRNO 19.30:** Ves program kakor v
Pragi. — **VARSAVA 17.15:** Komorna gla-
sba. — 20: Koncert orkestra in solistov. —
21.30: Chopinove klavir. skladbe. — 22.40:
Godba za ples. — **DUNAJ 12:** Orkester. —
15.40: Koncert na citra. — 18: Jazz. —
Operne melodije. — 21.50: Orkestralni kon-
cert. — **BERLIN 20.05:** Orkestralni in pev-
ski koncert. — Lahka in plesna glasba. —

Gospodarstvo

Državni denarni zavodi in kreditna kriza

Te dni sta potekli dve leti, odkar je pri
nas naval vlagatelj na denarne zavode
izrazil krizo našega danarstva z vsemi ne-
všečnimi posledicami za prizadete zavode
in tudi za gospodarsko življenje sploh.
Upanje, da bo naš kreditni sistem s lahkino
močjo našel pot iz krize, se zaenkrat ni
aresničilo. Zato čaka vse gospodarstvo na
ukrepe, ki jih naj izvedeta država in Na-
rodna banka, kakor so to z uspehom sta-
rili v mnogih drugih državah.

Položaj je danes bolj kakor kdaj zrel za
sanacijske ukrepe. Mnogi ljudje, ki so svoj
čas dvignili vlogo, so postali nestrpni, saj
jim denar, ki leži doma, ne donosja noben-
ih obresti. Nekateri so že stopili iz svoje
rezerve in so se znova odločili naložiti svo-
ja sredstva, žal predvsem v državne de-
narne zavode in le v manjši meri v one pri-
vatne zavode, ki jim je uspelo ohraniti ves
čas popolno likvidnost. To opažamo zlasti
v zadnji dobi, tako od aprila naprej. Pri
Državnih hipotekarni banki so se n. pr. hra-
nilne vloge od konca letošnjega marca do
konca avgusta, to je v zadnjih 5 mesecih
povečale za 76 milijonov Din; od začetka
leta 1932 pa znaša prirastek vlog 190 mi-
lijonov Din (od 615 na 805 milijonov).
Enak pojav opažamo pri Poštni hranilnici.
Tu so hranilne vloge na knjižice narasle
v zadnjih 5 mesecih (od konca marca do
konca avgusta) za 45 milijonov Din, od za-
četka leta 1932 pa za 178 milijonov Din
(od 334 na 512 milijonov). Pri obeh zavo-
dih znaša torej prirastek vlog od začetka
leta 1932 368 milijonov Din; če še upošte-
vamo, da so bile letoš ob koncu avgusta
tudi čekovne vloge pri Poštni hranilnici za
805 milijonov večje nego lani ob istem ča-
su, tedaj vidimo, da so v celoti državni de-
narni zavodi pritegnili denar okrog 670 mi-
lijonov Din. Večina tega denarja je prišla
v državne denarne zavode iz zapadnih de-
lov države, kjer je zaradi močnejše razvi-
tega danarstva denarna kriza zavzela
naivejši obseg.

Ker gra torej predvsem za oni denar, ki
je bil svoj čas dvignjen iz privatnih de-
narnih zavodov, zato bi bila dolžnost drž-
ven zavod, da ta denar plašajo znova
v onih delih države, odkoder so sredstva
prišla, ker ustvarja vsak drug način pla-
sanja poostre krize.

Naj ta denar pride nazaj v ono pokraj-
no, odkoder je prišel v državni denarni za-
vod na kakršenkoli način, vedno bo blago-
delno vplival na situacijo vsega danarstva
dotične pokrajine. Zlasti Državna hipote-
karna banka bi morala priti na pomoč
dravski banovini. Če svojih sredstev že
neče dati kot posojilo na razpolago privat-
nim denarnim zavodom odn. regulativnim
hranilnicam, tedaj naj vsaj od njih prevza-
me del komunalnih dolgov, ki so gotovo
popolnoma sigurni. Poštna hranilnica pa bi
morala prav tako plasirati primerna sred-
stva tudi pri nas, odkoder dobiva tako v
obliki hranilnih kakor tudi čekovnih
vlog prav znaten del svojih sredstev. Gor-
niš načel glede plasiranja sredstev držav-
nih denarnih zavodov vendar še ne bo tre-
ba utemeljevati z drugimi momenti, saj bi
morala biti taka politika sama o sebi
umevna. Zato pričakujemo, da jo bodo pri-
čeli državni zavodi takoj izvajati ne glede
na splošno akcijo za sanacijo kreditnih
razmer.

344 milijonov nas je stal žitni režim

V sredo se je vršil v Beogradu tretji
redni občni zbor Privilegirane izvozne
družbe (Prizad) pod predsedstvom načel-
nika trgovinskega ministrstva g. Milivoja
Pilje. Poročilo, ki je bilo predloženo zboru
vsebuje med drugim zanimive podatke o li-
kvidaciji žitnega režima.

Od 5. julija 1931, ko je bil uveden žitni
monopol, pa do 30. junija t. l. je družba
na račun države kupila 46.241 vagonov (po
10 ton) pšenice, za katero je plačala s stro-
ški in obrestmi 965,3 milijona Din; prodala
pa je to pšenico za 621,0 milijona Din. Iz-
guba znaša torej 344,3 milijona Din. Ta
znesek se je kril takole: država je dala v
gotovini in s tem, da je žitne bone vzela
namesto davkov, skupaj 207,4 milijona Din;
na razliko v ceni so mlinci plačali 118,5 mi-
lijona Din; na račun mlinskega pavšala pa
je bilo vplačano 18,4 milijona Din. Družba
je pravočasno likvidirala posle, ki jih je
v okviru žitnega režima vršila za državo.
Zaostale obveze ob koncu junija t. l. obsto-
je samo v obliki žitnih bonov za malen-
kosten znesek 240.000 Din in gre pri tem
za bone, ki jih lastniki niso še predložili
v izplačilo. V likvidaciji so le še stare ter-
latve nasproti mlinom za razliko v ceni,
za mlinski pavšal in za kazni. Te terjatve
so bile prenesene na finančno ministrstvo
zaradi eksekutivnega izterjanja.

Ostali posli

Naš izvoz koruze je znašal v letu 1932
136 milijonov Din. Kuruza je šla v glavnem
preko Brajle v zapadne in severne luke.
Nekaj koruze je kupila Avstrija, Češkoslo-
vaška pa je zaradi sistema kontingentira-
nja skoro povsem izostala. Skoro polovico
našega izvoza koruze je izvršila neka nem-
ška tvrdka za vezane dinarje, ki jih je ku-
pila zelo poceni. Ta tvrdka je zaradi tega
plačala koruzo nekoliko dražje, nego po
svetovni pariteti, kar je bilo povoljno za
naše producente. Toda našo koruzo je ta
tvrdka prodala v severne države za zdra-
vo valuto in to je bilo vsekakor na škodo
za naše devizne rezerve.

Pri izvozu vina je sodeloval vinski od-
delek družbe. Po ukinjenju izvozne premie
je od 80 Din, ki je šla bolj v korist inozem-
skim uvoznikom nego našim producentom,
so se pojavile precejšnje težkoče pri iz-
vozu. Vendar je bilo letoš do konca junija
t. l. izvoženo 18.000 hl vina in je pri tem
izvozu sodeloval vinski oddelek s 50 od-
stotki.

Lere uspehe je dosegel oddelek za srčve
kože, ki je bil ustanovljen ob koncu pre-
teklega leta. Cene srčvim kožam od lja-
njet so zelo padle (na 5 do 6 Din za ko-
mad. v provinci celo na 3 Din). Interven-
cija družbe je kmalu uspela in se je cena
podvojila. Do 30. junija t. l. je ta oddelek

kupil za 38,3 milijona Din sirovih kož od
drobnece in dvlačine, prodal pa je teh kož
za 36,8 milijona Din, medtem ko je ostalo
na skladišču blaga za 1,5 milijona Din. Či-
sti dobiček tega oddelka je znašal v prvi
polovici t. l. 926.000 Din. Oddelek za opij
je imel dobička za 145.000 Din. Skupni ko-
smati dobiček v letu 1932-33 znaša po bi-
lanci 2.441.000 Din, stroški pa 2.121.000 Din,
tako da bilanca zaključuje s čistim dobič-
kom od 320.000 Din, ki se po sklepu obč-
nega zbora prenese v fond za odpis even-
tualno sumljivih terjatev.

Plačevanje dolga pri denar- nih zavodih s hranilnimi vlogami

Prejeli smo: V zadnjem času se mnogo
razpravlja o vprašanju kompenzacij, to je
o plačevanju dolgov pri denarnih zavodih s
terjatvami nasproti istim denarnim zavod-
om n. pr. s hranilnimi knjižicami. Mnoge
stranke niso poučene, da se zavodi, ki niso
pod zaščito, ne morejo upirati kompenza-
cijam, ne glede na to, da bi kompenzacije
že same na sebi zelo olajšale denarni pro-
met in bi se zainteresirani večkrat obvarovali
prav in velikih nepotrebnih stroškov. Si-
cer se pa kompenzacije itak dovoljujejo
gotovim ljudem, kar kaže, da tudi denarni
zavodi kompenzacije odobravajo.

Po obliki pravih hranilnih zavodov, je
lastnik knjižice vsak, v čigar roki se na-
haja knjižica. S tem je rečeno, da se pre-
nos od enega na drugega ali tretjega la-
hko izvrši, ne da bi bilo za to potrebno ka-
kih drugih pravnih dejanj. Če hranilnica
ali posojilnica, ki se bavi z vlogami, toži
svojega dolžnika na plačilo recimo 100.000
Din in si ta izposodi ali kupi tako vlogo
od istega zavoda, bi bilo gotovo neumislno
trditi, da ne bi mogel tak dolžnik pobotati
svoj dolg s knjižico istega zavoda (pri vlo-
gi z odpovednim rokom seveda šele po
odpovedi in po poteku odpovednega roka).
Za take prenose ni treba nobenih načelnih
odločb, ker je stvar povsem razumljiva za
vsakega. Če tak primer nastopi in se hra-
nilnica ali posojilnica, ki ni pod zaščito,
brani izvršiti tak pobot, tedaj na dolžnik
knjižico položi pri sodišču, da se izogne na-
daljnjim stroškom, ki v tem primeru niso
majhni. Neumislno je tudi trditi, da la-
hko svoj dolg poravnava samo s svojo vlogo,
ne pa s tujo, ker dolg lahko za dolžnika
poravnava kdorkoli, če je knjižica v redi.
To vse velja seveda za zavode, ki niso
pod zaščito, pri zavodih pod zaščito pa se
kompenzacije po uredbah dovoljujejo le iz-
jemno.

Dogajajo se tudi primeri, da hranilni za-
vodi, in to taki, ki niso pod zaščito, samo-
voljno in brez pristanka in dovoljenja
stranke, vpisujejo različne klavzule, ki
omejujejo svobodo vlagatelja in s tem one-
možujejo pobot dolga, češ da je knjižica
mogočijo pobot dolga, češ da je knjižica
vinkulirana. Stranke naj pazijo, da slične
klavzule ne pridejo v knjižice brez njih
vednosti. Če pa se stranka s kako klavzulo
strinja in to klavzulo celo podpisuje, tedaj
seveda taka vinkulacija drži. V vsakem
drugem primeru pa naj stranka takoj pro-
testira. Sicer bi pa bilo na mestu, da bi
tudi denarni zavodi med seboj kompenzi-
rali svoje obveznosti, v kolikor tega še ne
vršijo. Lažje je gotovo napraviti dobrota,
nego šketi gotovino.

Nič manj važno ni tudi vprašanje odpi-
sov iz hranilnih vlog. Če zavod ni v stanju
stranka zadovoljiti, tedaj naj ji vsaj napra-
vi odpiše za poravnavo njenega dolga. Izgo-
vor, da bi odpiše služili strankam za večji
dvig vlog, ne more držati, ker bi se v tem
slučaju lahko zabeležilo v knjižici, da od-
pis velja samo za kompenzacijo. Sicer se
pa odpiši itak vrše, toda ta ugodnost naj
bi na bila izjema. Tako poslovanje ne bi
bilo le veliko olajšanje za denarni trg, tem-
več tudi za denarne zavode same. Tako bi
vlagatelji videli, da jim hočejo denarni za-
vodi ustreči, kar gotovo ne bi bilo v škodo
zavodom samim.

R. Z.

Gospodarske vesti

— **Avstrijsko notranje posojilo.** Kakor
poročajo z Dunaja, bo avstrijsko notranje
posojilo, če ne pride v zadnjem trenutku
do sprememb, predloženo na vpis od 2 do
21. oktobra. Znesek posojila bo pozneje do-
ločen po uspehu vpisovanja. Posojilo bo
nosilo le 4 odst. obresti, zato pa se bo
vsako leto 3 odst. glavnice porabilo za iz-
plačilo dobitkov. Z vpisom posojila bo zve-
zana amnestija za kršitve deviznih in dav-
čnih predpisov, možna pa bo tudi konver-
zija starih rent.

— **Letošnji vinski pridelek.** Zaradi ne-
prestanega dežja in mrzlih dni bo letošnji
vinski pridelek, kakor se glasijo po-
ročila iz naših vinorodnih krajev, precej
manjši kakor prejšnja leta, pa tudi kvali-
tetno slabši. Zato rasejo cene lanskemu vi-
nu, ki ga je v neposredni mariborski in
celjski okolici še precej. V kletih prodaja-
jo vinogradniki vino že sedaj po 6 do 7
dinarjev, cena pa se bo najbrž še dvignila.
Tisti, ki spomladi niso prodali, bodo se-
daj napravili dobre kupčije.

— **Obsejni promet s krompirjem.** Kme-
tijski minister je na prošnjo kr. banke
uprave dravske banovine odredil, da se mi-
mo pravilnika o uvozu in tranzitu krompir-
ja od 21. oktobra 1931 dovoli prenos krom-
pirja iz Italije jugoslovenskim dvolastni-
kom na mejli, ki imajo svoja posestva na
italijanskih tleh. Ta krompir ni treba, da
bi bil odpravljen s certifikatom o izvozu
in zdravstvenem stanju, ki ga izdajajo ita-
lijanski uradni organi za fitopatološko služ-
bo. Prav tako ni treba, da bi ga pregledali
organi jugoslovenskih kmetijskih vzornih
in kontrolnih postaj.

— **Naš izvoz lesa v Italijo.** Nedavno smo
poročali o trgovinskem prometu s Italijo
v prvih 5 mesecih t. l. na podlagi italijan-
skih statističnih podatkov. Sedaj so nam na
razpolago tudi še enaki podatki za prvo
polletje. Letos v prvi polovici leta se je v
primeri z lanskim prvim polletjem ves uvoz
les v Italijo povečal za 76.300 ton (od
534.900 na 611.200 ton); od tega povečanja
odpade na povečan uvoz iz Jugoslavije
61.000 ton ali 81% od 172.400 na 234.000
ton (od 18.900 na 27.800 ton) in na povečan
uvoz iz Avstrije 2300 ton (od 168.100 na
170.400), dočim je bil uvoz iz Rusije manj-
ši za 3700 ton (nazadovol je od 107.400 na
103.700 ton). V celoti je znašal letoš v prvem
polletju italijanski uvoz iz Jugoslavije

98,4 milijona lir, izvoz v Jugoslavijo pa
61,7 milijona lir, tako da je bil promet s
Jugoslavijo za Italijo pasiven za 34,7 mi-
ljona lir (lani za 80 milijonov lir).

— **Konkurz je razglasil o imovini** Go-
spodarske zadruge, r. z. z. o. z. v Mariboru
(upravitelj mase dr. Leopold Boštjančič,
odvetnik v Mariboru; prvi zbor upnikov
9. oktobra ob 9. pri okrožnem sodišču v
Mariboru, prijavi rok do 10. novembra,
ugotovitveni narek 16. novembra).

— **Elektrifikacija Dolnje Lendave.** V zve-
zi s povečanjem milarne »Pelikan« (last
Hinka Teichmana) namerava Elektrodru-
žba z o. z. Dolnja Lendava izvesti elektri-
fikacijo Dolnje Lendave in na parceli tr-
govca Zige Welasa postaviti električno cen-
tralo z lokomobilom. Zaradi tega je kr. ba-
nska uprava odredila za 6. oktobra komisi-
ski ogled na kraju samem.

Hmelj

+ **Zalec, 28. septembra.** Kupovanje se
nadaljuje po nespremenjenih cenah do 70
dinarjev za kg. Večje povpraševanje je po
zelenem blagu, ki se plačuje po 70 Din.
Kupci imajo tudi naročila za slabše hmelj,
pa jih ne morejo kriti, ker ponujajo zani-
preznike cene. Do danes je bilo prodanih
iz prve roke nekaj nad 60 odstotkov pri-
delka.

Borze

28. septembra.

Iz življenja in sveta

Najnovjša moda v Ameriki

Je Rooseveltov sinji orek na ženskih hrbtih

Starost je dve do tri milijarde let sveta

Planeti — otroci sonca

Berlinski fizik Otto Hahn je pred leti ocenil starost zemlje na podlagi helija, ki nastaja v določenih rudninah iz radija, na približno

2 do 3 milijarde let.

Iz drugih razlogov so astronomi še pred nedavnim domnevali, da šteje sonce in z njim svetovje nepremičnic milijone let. To ni šlo v sklad z drugimi opazovanji in zato je znanost v zadnjih letih marljivo iskala metod, ki bi ji pomagale zanesljivo določiti starost svetovja.

Najzanimivejši poskus v tej smeri so nudila raziskovanja prof. Panetha iz Kraljevega. Ta je Hahnovo metodo za določitev starosti razširil tudi na meteorite in je pri tem prišel do senzacionalnega posledka, da štejejo nekoliko

sto milijonov do 3 milijarde let.

Do tega rezultata je prišel tudi pri meteoritih, ki so nedvomno od zunaj prišli v naš sončni sistem in na našo zemljo. To je bil zadovoljiv dokaz, da niti zunanje svetovje ne more biti dosti starejše od naše zemlje.

Temu dokazu so se pridružili potem drugi pomisleki proti domnevi, da šteje svetovje milijonletja. Zvezde izžarevajo v prostornini velikanske množine energije, ki ni nič drugega nego v žarenje spremenjena materija. Če bi trajala ta procedura že milijone let, ki morale najbolj

ostarele zvezde povprečno biti najlažje, mlajše pa najtežje.

Opazovanja pa tega ne potrjujejo. Če bi znikali domnevo, da se zvezde izžarevanjem materialno manjšajo, bi po drugi strani v vesoljnosti razpoložljiva energija ne zadostovala za vzdrževanje žarenja milijone let; razpoložljiva atomska energija pa bi zadostovala komaj za nekoliko milijard let.

Odkritje zlatokopov kralja Salomona

Transatlantic Radio poroča iz Londona, da so italijanski inženjerji v Etiopiji odkrili slovite zlatokope kralja Salomona. Inženjerji so gradili ceste v notranjosti dežele in so morali v ta namen razstreliti nekatere hribine. Pri tem so našli v podzemski hodnik, ki ga cenijo na 4000 let starosti. V kaverni so našli plemenite kovine, ki so jih izdelovali južnoafriški rodovi že pred tisoči let.

Vse iz enega lonca

Med nemškimi restavracijami in vodstvom za zimsko preskrbo brezposelnih se je dosel naletel sporazum glede takozvanega kosila iz enega lonca, ki se bo kuhalo vsako prvo nedeljo v mesecu in bo gostom na razpolago v vseh gostilnah in hotelih do 17. ure popoldne. Kosilo iz enega lonca bo veljalo 60 penigov in vsak gostilničar bo moral od njega plačati določeni prispevek državnim pomožni akciji za zimsko preskrbo.

DOBRO JE, ČE VEŠ...

da je nemška vlada poslala v koncentracijsko taborišče nekega mesarja iz Elbinga zato, ker ni hotel sprejeti v svoje prazno stanovanje družine s številnimi otroki; da se je zdravstveno stanje francoskega državnika Herriota izboljšalo in je njegovo življenje izven nevarnosti;

da so te dni imeli ogenj v pariški Operi, ki na so ga v kal zadušili;

da je v Montpellieru strela treščila v 40 kg težek zavoj dinamita, ki je eksplodiral in raztrgal tri delavce, ki so v njegovi bližini vedrili pred nevihto;

da namerava praška mestna občina uvesti davek na mačke;

da odklanja Selma Lagerlöf, pisateljica »Göste Berlinga« in drugih lepih romanov vse čestitke povodom svoje 75 letnice, ki jo bo praznovala letos 20. novembra na svojem imenju Marbeck v Värmlandu;

da je ameriški letalec Turner preletel ameriški kontinent od Kalifornije do New Yorka, t. j. prosto 454 km brez vmesnega pristanka v 10 urah 5 minutah, torej s povprečno brzino 450 km;

da ima Češkoslovaška republika po najnovjšem ljudskem štetju 15 milijonov prebivalcev;

da so Fordovi delavci v Chestru (Pennsylvanija) začeli stavkati zaradi prenikalnih mezd;

da je dala avstrijska vlada popisati vse tuje visokošolce, ki studirajo na njenih univerzah, in da bo izgnala vse tiste, ki politično rovarijo proti državi avtoriteti.

Odmevi iz Nemčije

Prepovedan pozdrav z roko
Meklenburško pravosodno ministrstvo je izdalo dekret, ki prepoveduje pozdrav z iztegnjeno roko v nemških jetnišnicah, in sicer zato, ker je hitlerjevski pozdrav, kakor pravijo, pozdrav »svobodnega nemškega moža«.

Uniforma in kabaret

Štabni vodja narodno socialistične stranke za Monakovo in Gorenjo Bavarsko je zabranil svojim somišljenikom obiskovanje kabaretov in nočnih lokalov v režimski uniformi. Tudi priljubljenega bavarskega »oktoberskega praznika« se ne bodo smeeli narodni socialisti udeležiti v uniformi, ker se tam preveč popiva in veseljači.

Arijski konjski sejem

Mestno načelstvo v Giessenu je prepovedalo Židom udeležbo na ondotnem tradicionalnem letnem jesenskem konjskem sejmu.

Na begu ustreljen

V Wattenscheidu je skušal komunist Bergmann pobegniti iz taborišča. Vojak na straži ga je ustrelil.

Kulturträgerstvo

Predsednica češko-poljskega društva v Varšavi, ga. Sawicka se je nedavno razgovarjala s češkoslovaškimi gosti. Pazno je poslušala poročila o nadutosti Nemcev v Češkoslovaški, ki še vedno mislijo, da jim je usoda določila vlogo nositelja omike med slovanske narode. Na koncu je gospa Sawicka ostroumno pripomnila: »Nemci so res Kulturträgerji. Veste, to je pri njih tako: oni imajo tudi Briefträgerje in Gepäckträgerje. Ti nosijo torbe in svečke, pa ne vedo, kaj je v njih. Tako so tudi nemški kulturträgerji nosili krošnje, ne da bi vedeli, kaj je v njih.«

V starem duhu

Nemci proslavljajo skoraj vsak teden spomin na kakšno bitko. Ob takih proslavah nastopa tudi vojak z masko Friderika Velikega.

Tampico, kup razvalin

Grozovito razdejanje nedeljskega tornada

Sele zdaj je mogoče v celoti pregledati katastrofo, ki je nastala zaradi tornada v Mehiki prošle nedelje zvečer in je mesto skoro dobesedno zbrisala s površja zemlje.

Nesreče v takšnem obsegu ni doživela Mehika že svojih štirideset let. Mesto Tampico, v mednarodnem svetu znano posebno kot petrolejsko pristanišče, je danes le še kup razvalin, pod katerimi je pokopano vse nekdanje blagostanje njegovih prebivalcev.

Tri četrtine mesta so izginile, preostala četrtina pa nudi tako žalostno sliko razaranja, da jo je težko opisati.

Na tisoče ljudi

umira pod razvalinami, ker jih ne morejo rešiti. Ranjenih in pobabljenih je nešteto in se od ure do ure množijo njih vrste. Kakšna je bila silovitost divjajočega tornada naj izpriča dejstvo, da sta bila ob uri viharja na poti iz Cardenasa v Tampico dva osebnina in dva tovorna vlaka. Njih lokomotive in vagoni pa so izginili, kakor bi jih odneslo v zrak.

Trpela pa so tudi druga prevozna sredstva, predvsem ladje. Mnogi brodovi, ki so bili v času katastrofe zasidrani v tampi-

ski luk, so poškodovani. Med njimi je več norveških in nemških ladij.

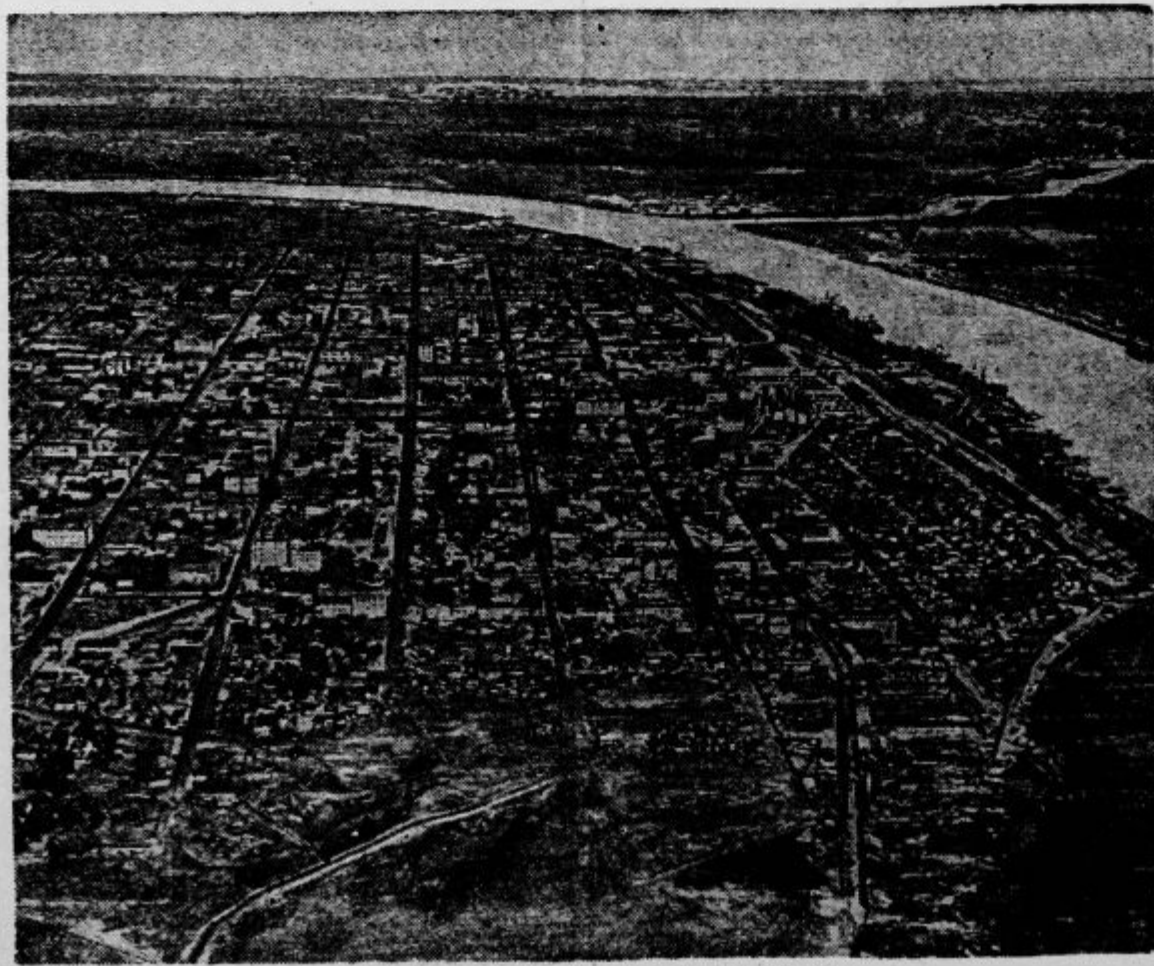
Najhujiši prizor, kar jih je bilo v tem tornadu, je bila pač zrušitev velike mestne bolnišnice.

Bolnike je pokopalo pod ruševinami in jih niso mogli rešiti. Dostojno so potegnili izpod kamenja 87 mrtičev, ki so ob začetku tornada ležali v posteljah. Vse večje zgradbe je vihar porušil in jih razmetal kakor da so bile iz lepence. Skupno cenijo žrtve na 5000 mrtičev in mnogo tisoč ranjenih. Mehška vlada je izdala oklice na prebivalstvo, naj prisloki nesrečnim ljudem na pomoč, obenem pa so odšli v prizadeto ozemlje čete, da preprečijo plenitve in ropanja, ki so ob takšnih prilikah v Ameriki na dnevnem redu.

Kraj, ki je pomel Tampico z zemske površine, je

zelo dostopen viharjem pojavom.

Mehiški zaliv je že ponovno bil žrtev tornadov, ki se radi vlečejo od ravninskega pisa proti zapadu. V jesenski dobi dosežejo takšni viharji vrhunec in naredijo čisto v eni sami noči toliko škode, da jo je treba popravljati leta in leta.

Pogled na Tampico pred razdejanjem

PRAVKAR JE IZŠLA NOVA ŠTEVILKA

ilustrirane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

z naslednjo vsebino:

Naslovna slika: Glese:
TOVOR (lesorez)
ČLOVEK USTVARJA NOVE VRSTE (s slikami)
NIKOLAJ GRUNDTVIG IN LJUDSKO VISOKO ŠOLSTVO (dr. VI. Travner — s slikami)
V novi NOVI (dr. A. Debeljak, nadaljevanje, s slikami)
O ZAČETKIH TEHNIKE (Z. 8-1j, s slikami)
ZRACNI PROMET V AMERIKI (b. g., s slikami)
20LETNICA PRVEGA POLETA ČEZ SREDNEMSKO MORJE (s sliko)
IZ »MINIATUR«: S ceste, Kriza, Če mož ponočuje (Marija Željeznova-Kokalj)
Cribey: PEKOVSKI VAJENEC (lesorez)
SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

Karlo Kocjančič:
ZAPISKI BORISA MOLANA
Icliotard:
DEKLE S COKOLADO
OFICIJI OTROCI (p-k, s slikami)
KAKO MERIMO (Cv. K.)
Frank Buck:
DOŽIVLJAJI V DZUNGLI
SOS — LEDNA GORA
SPALNICA IN POSTELJA (U-a)
KUKAVICA (K)
ZA MISLEČE GLAVE
MNOGI NE VEDO
ŠAH
KAKO ČLOVEK PRESOJA SAMEGA SEBE
ANEKDOTA
HUMOR (Adamson)

Zvezek vsebuje poleg tega še dosti zanimivega drobiža in lepih slik.

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko ter stane trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2.—. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knaflijeva ul. 5.

Povratek danske odprave z Groenlanda

Velika danska arktična odprava, ki je pod vodstvom izkušenega raziskovalca dr. Laugeja Kocha raziskovala Groenland z ladjama »Gustav Holme« in »Gustav Godthaab«, se je te dni vrnila v Kodaň. Dr. Koch je izjavil, da je ekspedicija delala v neobičajno ugodnih razmerah. Ladja »Gustav Holme« je dosegla rekord s tem, da je prodrla do 79. stopnje 10 minut severne širine. Raziskala je kraje, kamor doslej še ni stopila človeška noga. Pri odpravi so našli tudi ogromne količine nafte, ki jo je Groenlandsko vzhodno obalo so našli raziskovalci na puste, puščavi podobne lise zemlje, kjer ni nobenih padavin, tudi ne snega in ledu. V teh pokrajinah ni nobenega sledu o živalskem in rastlinskem življenju.

Pri raziskovanju v severni smeri je odprava pregledala severne predele Zemlje Kristijana IX. ter ugotovila tam gorste masive, ki dosežejo višino 4300 m. V teh krajih so raziskovalci tudi našli zlato žilo, ki pa je praktično brez pomena. Pač pa je odprava prinesla domov obilico okamenin iz devonske dobe. Posadka obeh ladij je naložila v 50 velikih zabojev nad 20.000 kamenitih ostankov rib. Navede zanimive so fosilije rib s štirimi nogami. Ladja »Gustav Godthaab« je iz zaliva Scoresby vdrla v fjord, ki meri v dolžino 300 km ter je 1450 m globok. To je po naznanju dr. Kocha najgloblji in najdaljši morski vrez na morskih obalah naše zemlje.

Katastrofalna suša v Argentini

Iz Buenos Airesa poročajo, da v nekaterih predelih Argentine že tri mesece ni deževalo. Zaradi tega je zavlada katastrofalna suša. Setve zamirajo, živina nima kaj jesti na pašah, ker je sonce požgalo travnike do zadnje bilke. Lanova letina je v provincah Santa Fé in Cordova docela uničena, pšenica pa v mnogih krajih niti vzklila ni. Živina gineva zaradi pomanjkanja krme in vode. Prebivalstvo trpi hudo žejo, ker so vodnjaki usahnil, struge voda pa se posušile. Končno tare deželo nadloga kobilica, ki so opustošile še tisto, česar ni uničila suša.

Umor Vranske pred pojasnitvijo

Kakor poročajo iz Prage, bo umor Ottilije Vranske v najkrajšem času pojasnjen. Aretirani avstrijski pustolovec Glaser namreč ne more navesti alibija za noč, ko je postala Vranska žrtev zločina. Močno ga obremenjuje dva železničarja, ki pravita, da sta ga videla na postaji v Pardubicah, ko je prenašal kovčeg iz enega vlaka v drugi vlak. Glaser pa je tudi sam že napol priznal umor. Dejal je, da pozna morilca in da je to oseba iz »boljših« krogov, ki doslej še ni imela opravka s policijo. Kriminalne oblasti upajo, da se bo zadeva v kratkem popolnoma pojasnila.

Tragična smrt vseučiliškega profesorja

V Amsterdamu se je te dni ustrelil dr. P. Ehrenfels, profesor teoretične fizike na univerzi v Leydenu. V ponedeljek je obiskal svojega 15 letnega slabotnega sina v Pedagoškem zavodu v Amsterdamu. Po obisku je streljal z revolverjem najprej na sina, ki ga je hudo ranil, potem pa še nase in se je usmrtil.

Ehrenfels je bil rodom Dunajčan in je predaval fiziko in matematiko na raznih univerzah. V svoji stroki je bil naslednik Ludwiga Boltzmanna, utemeljitelja teorije o plinih kot nadaljevanje statične mehanike. Ehrenfels je bil oster logičen mislec. Na leydensko univerzo ga je povzal prof. Lorentz, ki je našel v Ehrenfelsu ne le dostojnega nadaljevalca svoje znanosti, ampak tudi sijajnega predavatelja in pedagoga, ki je bil slušateljem v vsakem pogledu vzoren učitelj.

Dvoboj med ženskama

V nekem budimpeštanskem salonu sta se pri bridgeu sporekli dve dami, ki sta svojo ogorčenost tirali tako daleč, da sta si napovedali dvoboj. Poslali sta si sekundante in sta določili, da se bosta dvbojevali v neki dvorani za borenje. Sekundanti so dogovorili uporabo sabelj.

Na dan dvoboja sta si stopili nasproti: prvi dvoboj sta se napotili gledalci do zadnjega kotička. Ko so nasprotnici obvezali s predpisanimi bandažami, pa sta se tako ustrelili svoje podobe, da sta v zadnjem trenutku odložili orožje, si padli okrog vratu ter se solzni poljubljali pred občinstvom, ki se je muzalo in s pikrimi opazkami zapuščalo dvorano.

Spomenik Goethejevemu srečanju z Mignon

V svojem »Italijanskem potovanju« opisuje Goethe, kako je na poti iz Monakova na sedanji Kesselberški cesti srečal starega harfista in njegovo 11letno hčerko; oče ga je prosil, naj bi hčerko vzel k sebi na voz. Nato opiše dekle in pripoveduje, kako ga je zabavala s svojim pol otroškim pol odraslim kramljanjem. Ni dvoma, da je veliki pesnik tu srečal prapodobo svoje poznejše, tako slavne Mignon. Da se ta dogodek primerno poudari, bodo sedaj na kraju tega srečanja postavili spomenik, ki bo tudi v literaturi nevedčega tujca in domačina opozoril na početke enega najlepših Goethejevih del.

Morilecu pariškega gledališkega ravnatelja na sledu

Pariška javnost s pozornostjo zasleduje iskanje morilca pariškega gledališkega ravnatelja Dufrennea. Zasledovanje pa je zelo težko, ker je imel Dufrenne naravnost ogromen krog znancev, ki jih doslej še ni bilo mogoče zaslišati v celoti.

Kriminalni policiji pa se je kljub temu posrečilo odkriti sledove, ki bi utegnili voditi do uspeha. Našli so se namreč prstni odtisi na predmetih v Dufrennejevi ravnateljski sobi. Splošno prevladuje sodbda, da Dufrenne ni postal žrtev roparskega umora, kakor se je izprva domnevalo. Tudi je ugotovljeno, da Dufrenne ni postal žrtev atentata iz ljubosumnosti, čeprav je imel izredno mnogo ženskih znanih.

Oskar Dufrenne

Vse kaže na to, da je padel kot žrtev homoseksualnosti, in sicer je izvršil umor mornar, ki mu je Dufrenne preskrbel brezplačno vstopnico k predstavi v svojem gledališču.

ANEKDOTA

Händel ni bil samo velikán po duhu, temveč tudi po telesu. Kadar se je razjezil, se ga je vse balo. Znana je njegova zgodba s primadono Cuzzonijevno, čije trmo je slavni skladatelj ukrotil s tem, da jo je brez velikih okoliščin zgrabil za ramo in jo pomolil skozi okno, češ: »Vem, da ste hudič, toda jaz sem Belcebub in vem, kako je treba s hudiči ravnati.« Pevka je postala v smrtnem strahu krotka kakor ovca.

Nekoliko dni potem je nagovoril Händla neki znanec in se mu zahvalil za ta nastop proti Cuzzonijevi z besedami: »Končno je našla svojega mojstra!«

Bil je njen mož.

VSAK DAN ENA

Janez Ničprida je podedoval ogromno zapuščino dveh teta in treh stricov. Obišče ga Jurij Ustnik, in med njima se razvije ta-le pogovor.

»Tak ti si zdaj milijonar. Čestitam, čestitam!«

»Res je,« pravi Ničprida, »in pomisli še to: začel sem čisto brez pare v žepu.«

S P O R T

Važni sklepi Jugosl. nogometnega saveza

Ilirija prvorazredna — Tekmi Haška z Jugoslavijo in Vojvodino razveljavljeni

Na svoji zadnji seji je Jugoslovanski nogometni savez storil nekaj zelo važnih sklepov, ki so v sportnih krogih povzročili veliko zanimanje. Te seji je iz Ljubljane prisostvoval tajnik podsaveza gosp. Kurec.

Ze včeraj smo zabeležili, da je savez odredil, da ostane ljubljanska Ilirija v prvem razredu LNP. Ilirija se je namreč, kakor znano, pritožila proti odločitvi glavne skupščine LNP. Savez je tudi ugodil temu protestu ter sklenil, da ostane Ilirija še dalje v prvem razredu, in sicer zaradi tega, ker je bilo število prvorazrednih klubov LNP povišano z dvema, a ne z enim klubom. LNP bo zaradi tega sklepa moral popraviti spored prvenstvenih tekem, ki bi se morale pričeti že v nedeljo, a bodo najbrže odgojene.

Drugi važni sklep se tiče pritožbe Jugoslavije in Vojvodine proti verifikaciji tekem s Haškomo. Jugoslavija je, kakor znano, izgubila tekmo proti Haški z 0:6. Vojvodina pa z 1:3. Oba kluba sta se proti verifikaciji tekem pritožila na poslovni odbor, ki pa je protesta odbil. Kluba sta se zato še pritožila na upravni odbor saveza, ki je po triurni debati sklenil, da se ti dve tekmi razveljavita in da se morata v istem kraju ponoviti. Ta sklep je bil storjen z razmerjem glasov 9:5. Glede verifikacij teh tekem so obstojali trije predlogi: 1. da se tekmi verifikirata, 2. da se tekmi razveljavita in verifikirata s 3:0 za Jugoslavijo in Vojvodino in 3. da se tekmi razveljavita in odigraja novi tekmi. Prodi je končno zadnji predlog ter je s tem večina upravnega odbora doživela poraz. Kakor znano, sta Jugoslavija in Vojvodina utemeljila svoj protest s tem, da je pri Haški igral kot leva zveza igralec Petrak, bivši član razpuščenega Stubiškega SK. ZNP je sicer Petraka verifikiral za Haško. Savez pa do tedaj še ni vzel na znanje razpusta.

Sportni dan v Kranju

V nedeljo priredi kranjski Korotan svoje običajni sportni dan, da pregleda svoje moči in napredek svojega dela. Pester spored nam kaže, da je to naše najmlajše društvo tudi eno izmed najagilnejših. Zastopane bodo v tekmovalstvu po večini vse sportne panoge, v katerih bodo merili v sportni borbi svoje moči najboljši mojstri Gorenjske.

Spored je: v soboto 30. t. m. ob 16. se vrši nogometna tekma med prijatelji SK Korotana in mostvom — »dijaki«. Ob 20. table-tenis turnir za prvenstvo Gorenjske; darilo prehodni pokal SK Korotana. Tekmujejo vsa javljena moštva v Sokolski telovadnici v Narodnem domu. V nedeljo 1. oktobra ob 8. zjutraj kolesarska dirka na progi Kranj - Naklo - Križe - Gornik - Gorice - Kokrica - cilj pred telovadščem. Darilo: prehodni pokal kluba Korotana. Za prvaka - člana in častno darilo za prvaka - gosta. Ob 8.30 olimpijski tek 800 x 400 x 200 x 100 za člane in 4 x 60 za člane. Ob 9.30 se vrši na igrišču hazenska prvenstvena tekma med družino Korotana in podsaveznim prvakom Ilirijo iz Ljubljane. Ob 10.30 nogometna tekma med SK Marsom I. Ljubljana in Korotanom komb. Po tekmi se vrši pred Narodnim domom promenadni koncert. Ob 14. se vrši nogometna tekma med Hermesovimi juniorji in domačim naraščajem; sledi glavna tekma med podsaveznim prvakom II. razreda in članom podsavezne lige Hermesom in Korotanom. Razdelitev nagrad in daril ter razglasitev rezultatov bo ob 21. pri sportni veselici v Narodnem domu. Vse prijatelje, znanke in dobrotnike SK Korotana prosimo, da podpro klub s posetom vseh prireditve.

Službeno iz LNP. Kazenski odbor ima danes v petek ob 18.30 uri v tajniških prostorih (nebotičnik) redno sejo. Podpredsednik II.

Službene obave OZDS pri LNP. Delegirajo se 1. okt. za prvenstvene tekme v Ljubljani: Sloga; Zalog na igrišču Hermes ob 10. g. Mahkovec; istotam ob 16. Slovan; Reka; g. Vidič; na igrišču Primorja ob 10. Grafika; Jadran g. Ramovž; v Celju Celje; Elan ob 15.30 g. Pevalček; prv. Atletik; Olimp g. Lukežič; v Hrastniku; Hrastnik; Delavec ob 15.30 g. Oberlander; v Zagorju ob 15.30 g. Marin; v Trbovljah ob 10. igrišče Amaterja, Dobrna; Trbovlje g. Jordan; v Mariboru na igrišču Svobode ob 10. Svoboda; Panonija g. Bergant; v Murski Soboti: Mura; Ptuj ob 15.30 g. Nemeč; v Čakovcu ob 15.30 CSK; Hermes (delegira OZDS in JNS); v Domžalah ob 15.30 Disk; Mars g. Zupan; v Kranju Korotan; Hermes (prijateljska) g. Potušek, na Jesenicah; Enakost; Jadran (poskusna) g. Cimperman. Opozorjajo se Atletik in Olimp, odnosno MO Celje, da javita do sobote 30. t. m. do 18. kdaj in na katerem igrišču se bo igrala tekma Atletik; Olimp.

Zbor lahkotletskih sodnikov, Ljubljana (službeno). Za damsko lahko atletsko prvenstvo Ljubljane za posameznice odjemam sledeči sodniški zbor: Vodja tekmovalstva Karba Drago. Vrhovni sodnik Kermavner Ivo. Starter za teke Luin Mirko. Starter za mete in skoke Vidic Ciril. Časomerilci in sodniki za skoke in mete: dr. Kuhelj, Savo Sanci, Kos, Gnidovec, Windisch, geom. Černe, Pevalček, Bradac, Mešnar, Mihel, Kermavner, Karba, Stepišnik, Keber, Baltič. Zapisnikar Mahkovec Loize. Imenovanji gg. naj pridejo na telovadnico Ljubljanskega Sokola jutri ob pol 16. uri. — Predsednik: Kermavner Ivo.

Dekliško lahkotletsko prvenstvo Ljubljane za poedince. Ljubljanski hazenski podsavez priredi zopet lahkotletsko tekmovalanje za dekleta. Tokrat bo šlo za naslova prvakinj Ljubljane in naslednjih disciplin: tek 80 m, 100 m, 1000 m, 4 x 75 metrov, met krogle 4 kg z boljšo roko in oboročeno, met diska 1 kg, skok v višino, skok v daljavo, oboje z zaletom in tek 80 metrov brez zapreke. Na startu bodo atletične Ilirije in Atene. Dobri rezultati, doseženi na zadnjem klubskem prvenstvu, jamčijo, da bo futurišnja prireditev v sportnem oziru na visoki stopnji. Poleg tega pa bo to tekmovalanje zadnja resna preizkušnja in priprava naših atletičnic za nastop proti Zagrebu, ki bo prihodnjega nedelje.

Stubiškega SK. Večina upravnega odbora je torej stala na stališču, da Petrak ni imel pravice nastopa. Ker pa Haška ne zadene nobena krivda za njegov nastop, se morata tekmi ponoviti. Zagrebški sportni krogi so zaradi te odločitve saveza zelo goričeni. Hašk namerava vložiti protest na glavno skupščino Saveza.

Po tem sklepu se je prvenstvena tabela precej izpremenila ter kaže naslednjo sliko:

BSK	14	10	2	2	50:15	22
Hajduk	13	9	1	3	28:11	19
Bask	17	8	2	7	36:34	18
Jugoslavija	11	8	0	3	23:16	16
Concordia	13	7	1	5	28:20	15
Gradjanski	16	7	1	8	24:28	15
Primorje	14	5	3	6	33:33	13
Slavija S.	15	5	2	8	29:38	12
Hašk	11	4	1	6	18:22	9
Vojvodina	14	2	3	9	17:42	7
Slavija O.	15	2	3	10	16:44	7

O protestu Primorja proti tekmi s Slavijo iz Sarajeva Savez še ni razpravljajal. Včerajšnje zagrebške »Novosti« objavljajo daljši članek o tem protestu, o katerem pravijo, da sicer ni utemeljen v pravih, da pa je upravičen.

Na zadnji seji je Savez tudi sklenil, da se mora preostali del tekme Hajduk; Slavija O., ki je bila, kakor znano, zaradi neredov prekinjena, odigrati 3. oktobra v Osijeku, in sicer tako, da se bo najprej igralo 44 min. preostalega dela prvenstvene tekme, a nato 46 minut kot prijateljska tekma.

Sodniki nedeljskih prvenstvenih tekem. V Novem Sadu: Vojvodina; Concordia g. Jovan Ružić (g. Vasiljevič); v Osijeku Slavija; Primorje g. Dušan Potković (g. Pejić); v Beogradu: Bask; Hajduk g. Višnjić (g. Knifer); v Zagrebu: Hašk; BSK g. Focht (g. Kap).

Ijo v Ljubljani. Tekmovalje se vrši na letnem telovadnici Ljubljanskega Sokola v Tivoliju Pračetek točno ob 16.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 16.30 naprej strogo obvezen trening za ligino skupino.

ASK Primorje (eksekutiva). Danes ob 20.30 seja eksekutivne v tajništvu kluba, nebotičnik IV. soba 409. Predsednik.

ZSK Hermes. Suspendira se na podlagi silepa seje u. o. od 26. t. m. do končne preiskave igralec Tine Poženel. Gg. Cebohin in Mokorel se prosita, da sta v soboto popoldne v Ljubljani zaradi odgovornosti v Čakovce. Prireditveni odbor za kolesarske dirke ima drevi ob 19. sejo pri Beliču.

ZSK Hermes (uprava igrišča, službeno). Določa se za nedeljo 1. oktobra t. l. za službujočega odbornika uprave igrišča, pri tekmi Zalog; Sloga, dopoldne od pol 10. ure naprej g. Stele Avg. Popoldne pri tekmi Slovan; Reka od 14. naprej g. Marinko D., nam. Merjasec Ivan.

SK Sloga. Danes ob 18.30 v gostilniškem prostoru Nab. zadruga usl. drž. žel. Masarykova cesta strogo obvezen sestanek vseh nogometišev zaradi bližajočih se prvenstvenih tekem.

SK Svoboda, Vič. Danes ob 20. uri obvezen članski sestanek. Po sestanku seja odbora. Vsi in točno, zaradi nedeljske tekme.

SK Slavija. V soboto ob 19.30 članski sestanek v gostilni Oblak.

Sabljaška sekcija SK. Ilirije prične začetak prihodnjega meseca z začasnimi tečajem v floretovanju. Reflektanti, dame in gospodje, naj se prijavijo tajniku sekcije M. Kodriču, poštni predal 376, telefon št. 22-60.

TK Skala obvešča članstvo, da priredi prvi večer smučarske gimnastike v sredo 4. oktobra v Narodnem domu. Podrobnost informacije daje iz prijaznosti tvrdka Kolb & Predalič, kjer se sprejemajo prijave. Vabljeni tudi nečlani.

Smučarski klub Ljubljana vabi svoje starejše člane in prijatelje, naj se udeležijo gimnastičnih vaj, ki se bodo vršile pod strokovnim vodstvom vsak ponedeljek ob 19. dalje v telovadnici humanistične gimnazije. (Vhod iz Gajevе ulice). Pričetek prihodnji ponedeljek. Namen teh vaj je pripraviti tudi smučarje - turiste za prihodnjo zimsko sezono. Gimnastične vaje za tekmovalce se bodo vršile istotam, in sicer ob sredah in petkih, pričnši s prihodnjo sredo. Pozivajo se vsi tekmovalci, da se vaju udeležujejo. Danes ob 19.30 zelo važen sestanek tekmovalcev v damski sobi kavarne Emona.

Repertoar

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA.

Petek, 29.: Zaprtlo.
Sobota, 30.: V agoniji. C
Nedelja, 1. oktobra: Sveta Ivana. Izven.

OPERA.

Petek, 29.: Zaprtlo.
Sobota, 30.: Jim in Jill. Opereta. Izven
Znižane cene.
Nedelja, 1. oktobra: Manon. Izven.

Ljubljanska drama je odigrala do danes pet premier, in sicer: Komedijo zmešnjav, V agoniji, Pohujšanje v dolini svet. florjanski, Sonata strahov in Sveta Ivana. Prvkar so začeli pripravljati drugo skupno premijer, sama slovanska dela in sicer: veseligris: Zajec, ki jo je napisal Zagrebčan Felman, dalje najboljšo češko veseligris: Wernerjevo Pravico na greh. novejšo Nušičevo delo: Mister Dolar in Gollevo izvržno dramo: Kulturna prireditev v črni mlaki. Pravico na greh režira g. Kreft, ostala tri dela prof. Sest.

Ameriško opereto »Jim in Jill«, ki obravnava znani sižé o Papelki, uprizori naša opera prvič v letošnji sezoni v soboto 30. t. m. kot izven predelavo za znanih opernih cenah.

Prihlasi za abonma reda C so še vedno sprejemajo, na kar prav posebno opozarjamo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.
Nedelja, 1. oktobra: Gospoda Glembajevi. Otvorilvena predstava.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

— Obrtna nadaljevalna šola. Vpisovanje učencev bo v nedeljo 1. oktobra od 9. do 11. v upraviteljevi pisarni. K vpisu je treba prinesiti zadnja šolska izpričevala, novinci pa tudi učne pogodbe. Redni pouk se prične v torek 3. oktobra ob 13.

— Pomočniški izpiti bodo v oktobru. Prijave je poslati najkasneje do 1. oktobra Združenju obrtnikov.

— Obrtna razstava. Združeni obrtniki Kranja in okolice prirede od 1. do 9. oktobra v prostorih Majdičevega mlinca obrtno razstavo. Razstava bo pod častnim predstvom sreskega načelnika g. dr. Frana Ogrina. Ker bo to prva obrtna razstava v Kranju in okolici, je danes opozarjamo nanjo vse prijatelje, ki se zanimajo za napredek domače obrti.

— Zvočni kino v Narodnem domu predvaja simfonijo ljubezni, strasti in erotike v vefilmu češkega režiserja Machate »Ekstaza«, v glavni ulogi Heda Kessler in znani odrski umetnik Zvonimir Rogoz.

Iz Novega mesta

— Srednješolski kongres. IX. kongres župe Zveze jugoslovnskih srednješolskih združenj za dravsko banovino se bo letos vršil v Novem mestu 30. t. m. in 1. oktobra. Spored: v soboto ob 18.15 sprejem na kolodvoru, ob 20. igri srednješolskega društva Preporoda iz Ljubljane, Cankar: Jakob Ruda (režiser g. Skrbinek M.) v dvorani Sokolskega doma. Istočasno se bo vršila seja predsednikov v župi včlanjenih društev. V nedeljo ob 10. redni občni zbor župe v telovadnici ljudske šole. Vabimo novomeške srednješolce, da pridejo v čim večjem številu k sprejemu na kolodvor, k igri in na občni zbor.

— Kino »Doma« v Sokolskem domu predvaja danes v petek ob 20.15 in v nedeljo ob 15.18. in 20.15 zvočni vefilm »F. P. 1 ne odgovarja...« Predigra: Paramountov zvočni tednik.

Iz Trbovelj

— Izlet železničarske godbe »Sloga« iz Trbovlje. Železničarska godba »Sloga« iz Ljubljane napravi v nedeljo 1. oktobra izlet v Trbovlje. Ob tej priliki si hočejo izletniki ogledati krajevne zanimivosti, potem pa prirede javni brezplačen koncert, zvečer pa bodo igrali na železničarski vinški trgatvi pri Grebencu za Savo. Prvikrat imeli Trboveljčani priliko slišati priznano godbo, ki poštvalno sodeluje pri vseh narodnih prireditvah.

— Dar revnim družinam. Solski upravitelj g. Božidar Mohorič je poslal učitelju g. Pleskoviču 150 Din za revne rudarske družine. Znesek je darovalo pevsko društvo »Savinskih Zvonov« iz St. Petra v Savinski dolini. Iskrena hvala.

— Srečke državne razredne loterije se dobe v podružnici »Jutra«, na kar opozarjamo zainteresirane. Zrebanje se bo vršilo 11. in 12. oktobra.

Iz Laškega

— Laška strelska družina priredi 1. oktobra ob 14. nagradno streljanje. Nagrade se bodo razdelile po končanem streljanju na družabnem večeru v mali dvorani Sokolskega doma. Do nagrad imajo pravico samo člani, ki so se udeležili vsaj 10 rednih strelnih vaj in so poravnali letno članarino. Strelci, ki se nameravajo udeležiti nagradnega streljanja, naj se javijo do nedelje pri družinskem tajniku.

— Po povodnji povzročena škoda v Laškem znaša po dosedanjih ugotovitvah 756.000 Din.

Iz Ptuj

— Muzejsko društvo bo slavilo 40 letnico ustanovitve novembra. Vrše se že priprave za proslavo. Ob 40 letnici izide poseben slavnostni list.

— Javni studenec v Prešernovi ulici se je začel popravljati in bo postavljen nov moderen vodnjak s higieničnimi črpalkami po francoskem sistemu. Dokler ne bo vodnjak gotov, naj se stranke poslužujejo vodnjaka v Cankarjevi ulici.

— Tekstilna tvornica bo začela obratovati v dveh mesecih. V bivšem dominikanskem samostanu se je te dni vršil komisijonalni ogled glede adaptacijskih del za novo tekstilno industrijo. Tvornica bo začela obratovati, kakor kaže, že v dveh mesecih. Vsi potrebni stroji so že dospeli ter so začasno še v Mariboru.

— Pri prekrivanju strehe se je nevarno ponesrečil. Kozel Andrej, kočar v Skorišnjaku, je pomagal doma najetemu krovcu pri prekrivanju strehe s slamo. Ko in nesel krovca škaf vode, mu je na lestvi spodrsnilo, da je padel na tla in si pri padcu zlomil rebra. Prepeljan je bil v ptuj sklo bolnišnico.

— Kino bo predvajal v soboto ob 20 in v nedeljo ob pol 19 in pol 21. filr »Plačana ljubezna«. Dodatek film ZKD in Foxov tednik.

BOROVNICA. Tukajšnje Sokolsko društvo priredi v nedeljo 1. oktobra svojo vsakoletno trgatav s plesom. Prireditve se bo vršila v dvorani Sokolskega doma v Borovnici. Začetek ob 1/8. zvečer. Vse sokolstvo in naše prijatelje vlijudno vabimo.

GRIZE PRI ZALCU. Uprizoritev znane igre »Miklova Zala« na prostem v Limbergu v Grižah je bila zaradi poplave preložena na nedeljo 1. oktobra s pričetkom ob 17. Vlijudno vabijo gasilci!

Sv. križ nad Mariborom. Prejšnjo nedeljo je sklicala JNS občinske volilce na javni shod v Verdonikovo gostilno. Shod je otvoril predsežnik JNS g. Jožko Hlade in kratko obrazložil najvažnejše določbe novega občinskega zakona in pomen združitve občin. Nato je poročal o vzajemnem delu za samostojnost in neokrnjenost krizanske občine ter izrekal zahvalo vsem členiteljem, ki so pripomogli do zmage. Zlasti je bil spomnil narodnega poslanca gosp. Vekoslava Spindlerja, ki se je kot zastopnik tujeje sresa z vsjo odločnostjo zavzel za težnje krizanskih občanov, profesorja g. Baša, poznavalca in iskrenega prijatelja kobanskih planin, kluba SPD »Meje« in Pohorca g. Ivana Robnika. Zahvalna pisma je prečital delegat tajništva sreske organizacije JNS za srez Maribor levi breg g. Edo Verdonik. Ko so se polegli vzklikli odobravanja, je g. predsednik podelil besedo nekdanjemu doloclatnemu krizanskemu učitelju g. Ivanu Robniku, ki je govoril o pomenu in nalogah občin. Po

dveurnem trajanju je g. predsednik zaključil lepo uspeši shod.

NARAPLJE. V nedeljo 17. t. m. se je vršil pred Lorberjevo gostilno lepo uspeši shod, na katerem je bila zastopana prav vsaka hiša tukajšnje občine. Zbor je otvoril župan g. Zunkovič, nato pa je govoril narodni poslanec g. Petovar o položaju tako temeljito in stvarno, da si je pridobil srca prav vseh zborovalcev. Tudi govor našega narodnega prvobornika g. dr. Senčarja, ki je pravkar obhajal šestdesetletnico svojega rojstva, so poslušalci pazljivo sledili in burno pritjevali. Naposled so izrekli obema gospodoma govornikoma kakor tudi prisotnemu velezaslužnemu sreskemu načelniku g. dr. Bratini za vse tukajšnjemu siromašnemu ljudstvu izkazane znatne dobrote najsrčnejšo zahvalo in zaupanje. Prav tako so izrekli zaupanje naši, za uboge Haložane tako skrbeti vladi.

SNEBERJE - ZADOBROVA. V nedeljo 1. oktobra se ponovi v Pevskem domu v Sneberjih ob 14. koncert z veselico, to pa na željo zborov, ki se zaradi vremenjskih nezdov in preteklem tednu niso mogli udeležiti zadnje prireditve. Vabljeni!

ZALEC. Sokolsko društvo v Zalcu bo priredilo v nedeljo 1. oktobra ob 14. v pivovarnjskih prostorih br. Frana Pikla ob vsakem vremenu javni telovadni nastop, ki mu bo ob 15. sledila velika tombola gradbenega odseka žalskega Sokola. Čisti dobiček prireditve je določen za nakup zemljišča za zgradbo Sokolskega doma v Zalcu.

Kongres Ferijalnega Saveza v Zemunu

V nedeljo se je vršil v prostorih prof. Babičevega dijaškega internata v Zemunu kongres Ferijalnega saveza, na katerega so prispele srednješolci in akademiki iz vseh krajev naše države, okoli 300 po številu. Verifikacijski odbor je odobril za dravsko oblast 53 mandatov, za savsko 5h, za oblast Beograd-Zemun-Pančevo 39, za dunavsko 22, za drinsko 13, za vardarsko 8, za zetsko 5, za moravsko 4, za primorsko 3 in za vrbasko 2 mandata.

Kongres je otvoril in ga vodil predsednik centrainga odbora F. S. g. prof. Radoje Knežević, slavnostni seji pa so še prisostvovali pehotni polkovnik Glišić kot zastopnik Nj. Vel. kralja, prosvetni inšpektor Ada Stefan kot zastopnik prosvetnega ministra ter zastopniki ministrstva trgovine in industrije, prometnega ministrstva, občine in »Treznave mladeže«. Poslane so bile pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju ter ministrom za prosveto, za promet ter za trgovino in industrijo.

Predsednik prof. Knežević je podal kratak obris zgodovine Ferijalnega saveza, katerega ideja je vzklija pri nas v Sloveniji; povedal je nekaj zanimivih števil: v letošnjem poslovnem letu je imel F. S. oko-

li 20.000 članov, organiziral je 50 počitniških zavetišč z okroglo 800 posteljami ter 5 počitniških kolonij. Dalje si je zgradil lastni dom v Beogradu in izdaja glasilo »Ferijske«.

Dnevni red, ki je sledil slavnostni seji je izpolnil ves dan, zavlekel se je tja do 10. zvečer. Dijaki so pokazali izredno živahnost, katero je predvsem povzročila zagrebška opozicija. — Za volitev novega odbora je bila predložena ena sama veljavna lista, ki je bila nespremenjena enoglasno sprejeta. Predsednik ostane g. prof. Knežević, v katerem vsa jugoslovnska mladina vidi svojega najmožnejšega mentorja, v upravni odbor sta bila tudi izvoljena Ljubljancina g. prof. Lapajne kot podpredsednik in akademik France Strojnik kot glavni tajnik.

Kongres je rodil mnogo koristnih sklepov, o katerih vabilo obširneje poročati. Danes naj v kratkem navedemo one, ki so važni za dravsko oblast F. S. Kongres je odobril pravilnik za bodoče akademске podružnice, ki bodo dobile veljavo oblasti, potrditi ga mora le še minister prosvete, ker je s tem izpremenjen pravilnik. Dalje so dosegli agilni ljubljanski delegat, da je kongres dovolil glavnico 103.500 Din iz prebitka 1932-33 za zidanje Ferijalnega doma v Ljubljani ter 65.000 Din za počitniško kolonijo v Skofiji Loki. Nad vse važen pa je sklep, da se bo prihodnji kongres v septembru 1934 vršil na našem divnem Bledu, kar so vsi navzoči sprejeli z velikim odobravanjem.

Naslednji dan so udeleženci kongresa obiskali starodavno Smederevo, kamor jih je prepeljal parnik »Kraljica Marija«. Tu so bili počaščeni s slavnostnim kosilom v Grand-hotelu.

Sokol

Sokolska tombola. Oglejte si krasne dobitke, ki so pripravili za sokolsko tombolo in izloženi v vili dr. Baumgartna. Tombola se bo vršila 1. oktobra. Ne zamudite ugodne prilike in kupujte karte.

Sokolska župa Ljubljana. Članstvo ljubljanskih in okoliških sokolskih društev se vabi, da se v čim večjem številu udeležijo predavanj našega brata in dobrovoljca g. podpolkovnika Lovriča drevi ob 20. v veliki dvorani hotela »Union«. Zdravo! — Zupna uprava.

Sokolski praznik na Poljsku. V nedeljo 24. t. m. je imela sokolska četa na Poljsku svojo javno prireditev. Kljub temu, da je bila nedelja pod vtisom velikega deževja in poplavi, so vrli Poljski izvedli svojo zamisel. Zunanji gostom je bil dohod na Poljsko onemogočen, saj je bil dobršen del ceste, ki vodi ob Savi na Poljsnik, pod vodo. Kljub vsem neprilikam pa se je udeležil slavja župni tajnik br. Flegar Stane, ki je imel na vrlo sokolsko družino lep nagovor. O sokolski ideji je govoril tudi starosta br. Aničič. Prireditve bo ob ugodni priliki ponovljena za zunanje goste.

Razstava slik

Luigi Kazimir
Društveni dom, Ptuj

29., 30. septembra in 1. oktobra 1933 od 10 — 12. in 14 — 17. ure

Zahvala

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom težke izgube naše ljubljene hčerke, tete in svakinje, gospodične

Marice Raznožnik

Izrekamo tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni prečastiti duhovščini, zastopnikom državnih ter javnih korporacij, prostovoljnemu gasilnemu društvu, mestni godbi v Ložu, vsem plemenitim darovalcem cvetja ter končno vsem, ki so pokojnico v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, ter tistim, ki so jo tolažili na njeni bolniški postelji.

Vsem tem naša najiskrenejša zahvala.

Lož—Ljubljana, dne 28. septembra 1933.

Zalujoči rodbini:
dr. Raznožnik in dr. Rape.

10280

ZAHVALA

Povodom smrti naše pokojne mamice, stare mamice itd.

Marice Humer

posestnice v Podtaboru

smo prejeli toliko izrazov sočutja, da nam je nemogoče vsakemu posebe se zahvaliti.

